KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Oplata poczt. uiszczona ryczałtem. | ROK XXIV. | SOSNOWIEC, NIEDZIELA 1 PAŹDZIERNIKA 1933 ROKU. | Nr. 271.

Cena egz. 15 gr. | Prenumerata miesięczna w Sosnowcu bez odnoszenia do domu 3.00 zł. | Prenumerata miesięczna poza Sosnowcem i w Sosnowcu z odnoszeniem do domu 3.50 zł

Ożywienie w Sejmie

Pogłoski o rekonstrukcji rządu.

WARSZAWA, 30.9. Wczoraj wieczorem odbyło się w Sejmie posiedzenie klubu parlamentarnego Stronnictwa Narodowego, na którem po referacie prezesa Rybarskiego o sytuacji gospodarczej i politycznej odbyła się kilkugodzinna dyskusja.

Dziś przed południem obradował klub Stronnictwa Ludowego pod przewodnictwem posła Roga, popołudniu zaś zebrał się klub Chrześcijańskiej Demokracji.

Narazie po tych posiedzeniach posłowie rozjadą się do domów, ale niebawem już nastąpi ożywienie życia parlamentarnego, wobec tego, że na 1-go listopada zwołana będzie sesja sejmowa, a jak mówią w kołach sanacyjnych, wbrew zwyczajom ostatnich lat, w tym roku nie będzie odroczona na dni 30, lecz natychmiast rozpoczną się posiedzenia komisyjne i plenarne.

Prawdopodobnie obrady nad preliminarzem budżetowym nie będą odrazu prowadzone zbyt intensywnie, natomiast klub B.B. zamierza listopad poświęcić obradom nad własnym projektem konstytucji.

W związku z niedalekim terminem zwołania Sejmu, w rządzie opracowywane są w szybkiem tempie różne projekty, które w ciągu października będą ogłoszone w drodze dekretów. Prezydenta Rzplitej, natomiast nie należy się spodziewać, aby Sejmowi przedłożono jakieś ważniejsze ustawy.

Utrzymują też nadal w kołach sanacyjnych, że przed zwołaniem Sejmu mniejwięcej w połowie października nastąpi rekonstrukcja rządu. W dalszym ciągu mówi się o zmianach na stanowiskach ministrów komunikacji, przemysłu i handlu i spraw wewnętrznych.

REDUKCJE W URZĘDACH

W WARSZAWIE I NA PROWINCJI.

WARSZAWA, 30.9. W wielu urzędach państwowych doręczono wczoraj i dziś pisma z wymówieniami dość pokaźnej liczbie pracowników kontraktowych i etatowych. Wymówienia te opiewają na dzień 1 stycznia 1934 r.

Nowa tramsza wymówień jest spodziewana przed 1 listopada rb. Wymówienia te stoją w związku z wykonywaniem programu oszczędnościowego, pod znakiem którego opracowywany jest budżet państwowy na r. 1934-35.

Przeprowadzane są redukcje nietylko w wydatkach presonalnych, ale i rzeczowych.

W niektórych urzędach zwalnia się pracowników dość licznie. Jako przykład podawano jedną z instytucyj wojskowych, gdzie na 30 pracowników zwolniono 12. Redukcje przeważnie obejmuje resort skarbu oraz administrację wojskową. Sporo osób zredukowano w Głównym Urzędzie Statystycznym.

Przedewszystkiem są zwalniani ci urzędnicy, którzy posiadają już emeryturę i pozostali na służbie czynnej. W drugiej kolejce znalazły się mężatki, których mężowie mają posady. Pozatem redukowane są panny, których są w stanie utrzymać rodzice.

Redukcje objęły nie tylko urzędy w Warszawie ale i prowincję. W wielu miastach, jak w Przemyślu, Stanisławowie i in. doręczono również wymówienia pracownikom.

USTAWA UPOSAŻENIOWA.

Kursuje uporczywa pogłoska wśród urzędników, że ustawa o przeliczeniu poborów z punktów na złote została już opracowana i że wydanie jej w drodze dekretu Prezydenta R.P., nastąpi przed rozpoczęciem się nowego roku budżetowego.

Skargi mniejszości narodowych

w Radzie Ligi Narodów.

GENEWA, 30.9. Rada Ligi Narodów odbyła dziś po południu posiedzenie, na którego porządku dziennym figurowało kilka petycyj mniejszościowych, wniesionych na podstawie konwencji górnośląskiej, bądź to przez mniejszość niemiecką z województwa śląskiego, bądź też mniejszość polską ze Śląska Opolskiego. Bez dyskusji rada przyjęła raporty, dotyczące dwu drobnych petycji woj. śląskiego, mianowicie petycji p. Bienka, który uważał, że rząd polski jest odpowiedzialny za straty materjalne, jakie poniósł wskutek przymusowego wyjazdu do Niemiec, oraz w sprawie dyrektora Pietscha, wydalonego ze swego stanowiska, wobec stwierdzenia, że nie posiadał kwalifikacji na stanowisko kierownicze. W pierwszej sprawie rada Ligi przyjęła do wiadomości wyrok Sądu Najwyższego w Warszawie, odrzucający pretensje Bienka. W drugiej zaś uznała za słuszne powody usunięcia dra Pietscha, jak to już czynił poprzednio prezydent Calonder, badając sprawę o procedurze miejscowej.

Od błahych i niepoważnych petycji członków mniejszości niemieckeij z woj. śląskiego jaskrawo odbijały się petycje, wystosowane do Ligi narodów przez mniejszość polską ze Śląska Opolskiego, rzucające charakterystyczne światło na położenie mniejszości polskiej, a w szczególności na brak bezpieczeństwa, w jakiem żyje.

Delegat polski, minister Araczyński, stwierdził, że sprawa ta zasługuje na uwagę rady, gdyż zawiera elementy wysoce charakterystyczne dla ogólnego położenia mniejszości polskiej na niemieckim Górnym Śląsku.

POWROT POLAKOW

DO FRANCJI.

ESSEN, 30.9. Dnia 26 bm. przejechały przez Westfalję nadzwyczajne pociągi, wiozące powracających z kraju Polaków, zamieszkałych we Francji. Wracający z radością mówili o swym pobycie w Polsce, podkreślając, że wyjazd do kraju umocnił w nich poczucie narodowe. Równocześnie wracały dzieci polskie z kolonji w Polsce. Na dworcu w Hamm konsulat R.P. w Essen przygotował dla nich śniadanie.

LOT DO STRATOSFERY

REKORD PICCARDA POBITY.

MOSKWA. 30.9. — Wzlot balonu stratosferycznego „ZSRR" nastąpił dziś rano o godz. 8.41. W ciągu dnia wczorajszego i przez ostatnią noc zakończono ostatnie przygotowania. W locie wzięli udział pilot Prokofjew i jego zastępca Birnbaum i konstruktor Godunow.

Start balonu wojskowego do stratosfery odbył się w warunkach pomyślnych przy lekkim południowo-zachodnim wietrze.

MOSKWA 30.9. — O godz. 9.25 (czas moskiewski) stratostart Z.S.R.R osiągnął wysokość 17.200 mtr., bijąc rekord prof. Piccarda, który wynosił 15.781 mtr.

O godz. 10 zanotowano wysokość 17.900 mtr.

POZYCZKA NARODOWA

WARSZAWA, 30.9. (Tel. wł.) Według ostatnich obliczeń ogólna suma pożyczki narodowej wynosi dotychczas 239.333.700 złotych.

WĘGIEL ANGIELSKI

DLA FINLANDJI.

HELSINKI, 30.9. Nastąpiło podpisanie anglo-finlandzkiej umowy handlowej, zapewniającej Anglji 70 procent fińskiego przywozu węglowego. Nadto Finlandja przyznała znaczne zniżki celne na angielskie wyroby bawełniane.

W związku z tem, finlandzki przemysł bawełniany zapowiedział zwolnienie kilkuset robotników.

ZATARG O KOLEJ

WSCHODNIO-CHINSKĄ.

MOSKWA, 30.9. — Ajencja Tass donosi, że według wiadomości nadeszłych z Chabarowska, w kołach charbińskich utrzymują, że zarządzenia władz japońsko-mandżurskich, zmierzających do opanowania wschodnio-chińskiej linji kolejowej, podjęte były z inicjatywy przewodniczącego delegacji mandżurskiej, prowadzącej w Tokio rokowania o kupno wspomnianej linji. Po oświadczeniu, złożonem delegacji sowieckiej, że delegacja mandżurska nie może podwyższyć ofiarowanej przez nią sumy wykupna linji, przewodniczący delegacji mandżurskiej Ohassi nakazał w dniu 25 sierpnia podjąć przygotowania, celem aresztowania urzędników sowieckich i opanowania linji wschodnio-chińskiej.

Tego rodzaju taktyka delegata mandżurskiego, który nie spodziewał się zdemaskowania — pisze ajencja Tass — stanowi akt prawdziwej prowokacji.

STRAJKI ROBOTNICZE
W ST. ZJEDNOCZONYCH.

NOWY JORK, 30.9. Sytuacja strajkowa w Ameryce uległa dalszemu zaostrzeniu. Kawalkada samochodowa 1.500 robotników zakładów Forda w Chester przybyła w nocy do Edgewater, obsadziła tamtejsze zakłady, zmuszając 3.000 robotników do porzucenia pracy.

We wschodniej części Pensylwanji, na znak solidarności ze strajkującymi górnikami przystąpiło do strajku 10.000 robotników stalowni.

Gubernator Pensylwanji bawi w Hyde Park, gdzie jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego prezydent Roosevelt ma podpisać dodatkowy kodeks pracy dla przemysłu węglowego, uwzględniający pewne postulaty robotnicze.

W Nowym Jorku strajkuje już 20.000 osób, należących do 18 zawodów. Nie pracują m. in. robotnicy przemysłu obuwianego, zabawkarskiego, krawcy damscy, malarze, tapicerzy i td.

Walka z przemytnikami
ALKOHOLU.

RYGA, 30.9. W zatoce fińskiej rozgrywają się ostatnio sceny, żywo przypominające walki gangsterów amerykańskich z czasów największego rozkwitu przemytnictwa alkoholu.

Wczoraj samolot fińskiej straży celnej zauważył zbliżający się do brzegu kuter przemytniczy. Lotnik dał do przemytników strzał ostrzegawczy, na co ci odpowiedzieli silnym ogniem karabinowym. Wówczas samolot począł ostrzeliwać przemytników z karabinu maszynowego. Gdy jeden z przemytników został zabity, pozostali poddali się i dopłynęli do brzegu.

Samolot tymczasem napotkał na drugi kuter, który stoczywszy zwycięską walkę z motorówką straży, wziął do niewoli jednego strażnika. Wysłano za nim w pogoń motorówki celników, przemytnicy jednak zagrozili, że w razie ostrzeliwania, zamordują zakładnika.

Uwięzionemu strażnikowi udało się w pewnej chwili wskoczyć do wody, a wówczas przemytnicy zostali zmuszeni do poddania się.

ROZRUCHY
NA WYSPIE KUBIE.

LONDYN, 30.9. — Z Hawany donoszą, że sytuacja na Kubie znacznie się zaostrzyła. W Hawanie doszło do rozruchów z komunistami, podczas których 6 osób było zabitych, a 22 odniosły rany. Wśród rannych jest 1 Amerykanin i 1 Anglik. W mieście odbywają się manifestacje komunistyczne przeciwko prezydentowi Grau San Martinowi i ambasadorowi amerykańskiemu Wellesowi. Po ulicach krążą samochody pancerne oraz patrole kawalerji. Również z prowincji nadchodzą wiadomości o wzroście nastrojów rewolucyjnych. Wśród robotników prowadzona jest ożywiona agitacja przez t. zw. partję sowiecką która kieruje dwu komunistów przybyłych z Rosji.

VAN DER LUBBE PRZYZNAŁ SIĘ
DO PODPALENIA REICHSTAGU.

LIPSK, 30.9. — Ósmy dzień procesu przyniósł nieoczekiwany zwrot. Oto gdy sąd przystąpił do badania szczegółów podpalenia Reichstagu, przewodniczący zadał Lubbemu pytanie:

— Podpalił pan Reichstag?

Oskarżony po dłuższym namyśle ledwo dosłyszalnym głosem odpowiada:

— Tak.

Przewodniczący:

— Kiedy powziął pan ten zamiar?

Oskarżony zwleka początkowo z odpowiedzią, poczem mówi apatycznie: „Tego nie mogę powiedzieć", a po chwili dodaje, że decyzję powziął w poniedziałek 27 lutego 1933 roku.

Następnie oskarżony opowiedział szczegóły podpalenia.

Następna rozprawa odbędzie się we środę o godz. 9 m. 30 rano.

Unja państw bałkańskich
będzie ostoją pokoju Europy.

LONDYN, 30.9. Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraphu" donosi, że w związku z konferencją państw Małej Ententy w Sinaja należy się spodziewać dojścia do skutku unji państw bałkańskich.

W ramach uzgodnienia polityki zagranicznej i gospodarczej państw Małej Ententy konferencja obradowała również nad unifikacją armji trzech państw. Nie jest wykluczone utworzenie wspólnego sztabu generalnego armji państw Małej Ententy, oraz jednolitego dowództwa.

Zamierzona wizyta ministra Benesza w Rzymie będzie dotyczyła organizacji państw naddunajskich a w pierwszym rzędzie ustosunkowania się Małej Ententy wobec Austrji i Węgier. Natomiast min. Titulescu w czasie swego pobytu w Turcji omówi sprawę współpracy Małej Ententy z Turcją, oraz zbliżenia między Bułgarją a Grecją. Również wiadomość o podróży króla Aleksandra jugosłowiańskiego, który ma odwiedzić Stambuł i Ateny, gdzie odbędzie narady z kierującymi mężami stanu wzbudza wielkie zainteresowanie. W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że król Aleksander w drodze do Stambułu zatrzyma się w Warnie celem odbycia konferencji z królem bułgarskim Borysem.

Celem wszystkich tych narad jest konsolidacja pokoju w Europie środkowowschodniej, oraz odbudowa gospodarcza tej części Europy, Bułgarja, Węgry i Grecja, oraz Turcja będą przyciągnięte do współpracy nad tem dziełem, które w przyszłości może stać się wstępem do unji państw bałkańskich.

Zamachy bombowe
bułgarskich komitadżów.

WIEDEŃ 30.9. Z Aten donoszą: Dowództwo trzeciego korpusu armji greckiej, stacjonowane w Salonikach otrzymało dziś rano alarmującą wiadomość od komendy straży granicznej, że dziś w nocy wysadzony został w powietrze Mirottas wielki most na rzece Wardar.

Most ten leży w odległości 5 klm od granicy greckiej, a cała okolica po zamachu w Gewgeji strzeżona była przez licznych żołnierzy jugosłowiańskich.

W kilka minut po wybuchu nadjechał express simploński, który na szczęście udało się zatrzymać. Również nocy dzisiejszej banda 20 komitadżów stoczyła krwawą potyczkę z oddziałem wojsk jugosłowiańskich.

W bitwie zabity został przywódca bandy i trzej komitadżi. Po stronie jugosłowiańskiej kilkunastu żołnierzy jest rannych.

Pozostali komitadżi zbiegli w stronę granicy greckiej.

Do Gewgeli wysłano specjalnym pociągiem silny oddział wojska.

Jugosłowiańskie ministerstwo spr wewnętrznych ogłosiło komunikat w sprawie zamachu bombowego, dokonanego przez tak zw. komitadżów bułgarskich w Gewgeli.

Komunikat głosi, że bomba wybuchła w środę o godz. 8 wieczorem w kawiarni w chwili, gdy jej właściciel wraz z wezwanym policjantem zamierzali usunąć groźny pocisk. Obadwaj zginęli na miejscu. Prócz tego 5 osób odniosło rany, w tem trzy śmiertelne.

Badania znalezionych odłamków bomby udowodniły, iż była takiej samej konstrukcji jak i bomby używane zwykle do zamachów w Jugosławji przez komitadżów bułgarsko-macedońskich, których dwie bandy ukazały się na pograniczu grecko - jugosłowiańskiem w pobliżu Gewgeli

PROSIMY
NASZYCH P. T. PRENUMERATORÓW
o regularne wpłacenie prenumeraty za październik r. b.

Jako dziennik, utrzymujący się z prenumeraty i ogłoszeń, jako dziennik niezależny i przez nikogo niesubwencjonowany, jesteśmy w zupełności zdani na życzliwość naszych P. T. Prenumeratorów, którzy wiedzą, że regularna wpłata prenumeraty jest podstawowym warunkiem normalnego bytu dziennika.

Wydawnictwo „Kurjera Zachodniego".

Sanacyjna organizacja kobiet
na ławie oskarżonych.

WARSZAWA, 30.9. — Sensacyjna sprawa, ze względu na osoby w niej występujące, znalazła się na wokandzie sądu pracy Warszawa III przy ul. Elektoralnej 28.

Na ławie oskarżonych zasiadł zarząd sanacyjnego Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, na czele którego stoi p. Zofja Moraczewska. Skarżąca była p. Maria Rodek-Blaufuks b. urzędniczka tej instytucji. Powódka wystąpiła z żądaniem przysądzenia jej 2.500 zł. odszkodowania za zwolnienie jej z pracy, niezgodnie z przepisami ustawy.

Tłem sprawy był list Blaufuksowej do zarządu głównego, wskazujący na **niedokładności i nieporządki, panujące w wydziale handlowym**, na czele którego stała p. Natalja Steinowa. O tym liście dowiedziała się kierowniczka działu Steinowa, **która zwolniła Blaufuksową z pracy.** Mimo interwencji u p. Moraczewskiej i innych działaczek, Blaufuksową usunięto.

Poszkodowana złożyła skargę w sądzie pracy, który po przesłuchaniu wielu świadków ze znanych działaczek sanacyjnych, **przysądził powódce całkowicie.**

Prawdopodobnie proces ten w następstwie przyczyni się do skontrolowania ksiąg związku przez władze.

FRANCJA SPŁACA
POŻYCZKĘ PRZED TERMINEM.

PARYŻ, 30.9. Na wczorajszem posiedzeniu rady ministrów rozważano szereg spraw natury politycznej i ekonomicznej. Premjer Daladier zreferował bieg spraw genewskich, poczem, według oficjalnego komunikatu, uchwalono na wniosek ministra Bonneta zwrócić przed upływem terminu drugą ratę pożyczki, zaciągniętej w maju br. w Londynie. Rata wynosi 15 miljonów funtów.

Wydalenie dziennikarzy
NIEMIECKICH Z MOSKWY.

MOSKWA, 30.9. — Korespondent ajencji Wolffa, red. Baum, nie jest wydalony, ale pozostaje w Moskwie w wyłącznym charakterze attache prasowego przy ambasadzie niemieckiej.

Pozostali dziennikarze niemieccy mają opuścić Moskwę dziś wieczorem

MASZYNY PIEKIELNE
NA TORZE KOLEJOWYM.

BIAŁOGRÓD, 30.9. — „Politika" donosi, że na torze kolejowym pomiędzy Zagrzebiem a Steinbruck znaleziono dwie maszyny piekielne wielkich rozmiarów. Maszyny te nie były zaopatrzone w mechanizm zegarowy i mogły wybuchnąć podczas przejazdu pierwszego pociągu, idącego tym torem. Śledztwo wykazało, że maszyny piekielne sprowadzono z zagranicy.

KARANIE NIEMEK
ZA SYMPATJE DO ŻYDÓW.

ESSEN, 30.9. Policja w Dortmundzie ogłasza, że wobec Niemek, utrzymujących stosunki z żydami, stosowany będzie bezwzględny areszt. Obwieszczenie podkreśla, że większość narodu zrozumiała już, jakie niebezpieczeństwo grozi mu ze strony żydów, reszta zaś, o ile nie chce słuchać wezwań, musi je odczuć na własnej skórze.

PREZYDENT ZGROMADZENIA LIGI NARODÓW.
Ter Water delegat Południowej Afryki został wybrany przewodniczącym obecnego zgromadzenia Ligi Narodów.

TAKTYKA I CELE

Hitlerowski minister propagandy p Goebbels złożył w Genewie przedstawicielom prasy oświadczenie, w którem m. in. dotknął stosunków niemiecko - polskich, oświadczając, że „nie należy podchodzić do tego problemu od strony politycznych uraz, lecz od strony praktycznej. Najpierw trzeba uregulować kwestje gospodarcze. Tak samo, jak doszło do układu między Gdańskiem i Polską i stworzony został modus vivendi, również przy dobrej woli i szczerości mogłoby dojść do wytworzenia takiego modus vivendi polsko-niemieckiego".

Powyższe oświadczenie dało „Kurjerowi Poznańskiemu" asumpt do wysnucia pewnych b. ciekawych wniosków na temat stosunku Niemiec hitlerowskich do Polski. Wspomniany organ narodowy pisze:

— Wszelkie przypuszczenia, że pierwszym czynem hitlerowców będzie rzucenie się na Polskę, okazały się mylne i słuszność natomiast mieli politycy polskiego ruchu narodowego którzy wywodzili, że **rewolucja narodowa w Niemczech odciągnie energję nowych władców Niemiec od spraw zewnętrznych w sprawy wewnętrzne** Wreszcie zaangażowanie się hitleryzmu w sprawy austrjackie zwróciło uwagę Niemiec przedewszystkiem w kierunku Dunaju, a nie Wisły.

Ale nietylko te względy wpłynęły na realizm „młodych" Niemiec. Otrzeźwienie, jakie nastąpiło w Niemczech w stosunku do Polski, wywołane zostało w dużym stopniu **radykalną zmianą, jaka wytworzyła się w konstelacji politycznej na skutek nowego kursu, jaki zaznaczył się od pewnego czasu w polityce polskiej.** Z chwilą gdy polska polityka zagraniczna weszła na tory, wskazywane oddawna przez obóz narodowy, to znaczy doprowadziła do wyjaśnienia sytuacji z Rosją i nawiązania z nią przyjaznych stosunków, polityka niemiecka zaczęła inaczej oceniać pozycję Polski. Również niedawna wymowna manifestacja łączności, jaka istnieje nadal między Polską a Francją, mimo odmiennych poglądów tych państw na pakt czterech, dała zapewne Niemcom dużo do myślenia.

Chcemy zresztą wierzyć, że młodzi hitlerowcy istotnie zrywają we wszystkich dziedzinach z pojęciami nacjonalistów starego typu, którzy zionęli głupią nienawiścią do wszystkiego co polskie i opierali swe kalkulacje polityczne na traktowaniu Polski jako państwa sezonowego. Dziś, w 15 lat po powstaniu państwa polskiego, upieranie się przy tak absurdalnej tezie byłoby tylko dowodem tępoty i zaślepienia, a nie zmysłu politycznego.

Zmiana więc w pojęciach, a zwłaszcza w taktyce niemieckiej wobec Polski jest całkowicie zrozumiała. **Niemcy są tak dziś izolowane, że na inne postępowanie zdobyć się teraz nie mogą.** Chodzi tylko o to, aby i z naszej strony oceniano **zwrot w nastawieniu niemieckiem, jako wyłącznie taktyczny.** A wiadomo, że taktyka jest na to, aby ją zmieniać. Gdyby wytworzyła się inna znowu konjunktura polityczna, Niemcy zastosowałyby natychmiast inną taktykę. Cele bowiem polityki niemieckiej nie zmieniły się i nie zmienią.

Utrzymanie zatem Niemiec w respekcie wobec nienaruszalnych praw polskich zależeć będzie od wytrwania zagranicznej polityki polskiej przy planie, którego zastosowanie dało natychmiast taki rezultat. Zależeć ono będzie pozatem nadal od naszej stanowczości. Nie wiemy, czy z rozmów genewskich wyłonią się jakie rokowania. Ale okazanie w nich jakiejkolwiek słabości, zaniedbanie obrony naszych interesów (wchodzi tu w grę również obrona ludności polskiej w Niemczech), **powrót do nieszczęsnej taktyki uginania się pod naciskiem Rzeszy, musiałoby zburzyć wszystkie korzyści, jakie polityka polska osiągnęła w ostatnich miesiącach.**

Niemcy zaznaczają, że kierują się tylko trzeźwością i realizmem. Tej trzeźwości i realizmu nie może również zabraknąć naszym słowiańskim naturom. Czynnik sił odgrywa dziś w polityce niemieckiej większą rolę, niż kiedykolwiek. Musi on być stale podkreślany i rozwijany w polityce polskiej. Berlin dobrze to zrozumie i przyjmie do wiadomości. Bo jest trzeźwy.

W Ostendzie wybuchł strajk rybaków. Nie chcący strajkować rybacy pracują pod ochroną policji.

Zdrada rasy
WEDŁUG PROJEKTU HITLEROWSKIEGO.

Pod egidą pruskiego ministra sprawiedliwości wydany został memorjał, zawierający szereg projektów reformy niemieckiego kodeksu karnego w duchu narodowo - socjalistycznym. Memorjał wprowadza jako nowość **ochronę czystości rasy, żądając wydania ustawowego zakazu małżeństw mieszanych.** Jako specjalne przestępstwo uważana będzie „zdrada rasy". Przewidziane zostały odrębne przepisy o ochronie czci narodu, pokoju socjalnego, jak również zakaz propagandy pacyfistycznej i neomaltuzjańskiej.

Memorjał zawiera też projekt ustawy o uprawnieniu lekarzy do skracania meczarń osobom nieuleczalnie chorym.

LITEWSKIE ODRUCHY
PRZECIW NIEMCOM.

Dotychczas Kowno i Litwa kowieńska powojenna znały tylko jednego wroga: Polskę, która wszystkiemu była i jest winna, a zatem wszędzie i zawsze musi być zwalczana.

Ostatnio zaczęły się tarcia między Niemcami Hitlera i Litwą, wynikające w mniejszym stopniu z trudności w sprawie układu handlowego, a w większym z zaniepokojenia o Kłajpedę i nawet o całą Litwę, gdyby obóz Hitlera zaczął myśleć o urzeczywistnianiu swej polityki wschodniej.

Wskutek tego mnożą się głosy nieufności wobec Niemiec, a nawet w ocenie tworzenia państwa litewskiego pod okupacją niemiecką, przed laty piętnastu, obok zwykłego złorzeczenia Polakom zaczyna się zjawiać zdanie, że Niemcy nie byli aniołami.

W tym duchu pisze „Trinitas" kowieńska nr. 38:

— Niemieckie władze okupacyjne na Litwie były dla Polaków przychylne. Gen. Ludendorff pisze w swych pamiętnikach, że odbudowa Polski ogłoszona została dlatego iż spodziewano się stworzyć kilka dywizyj polskich, któreby dopomogły Niemcom do zakończenia wojny. Jednak Ludendorff przyznaje, że Polacy Niemców okpili. Niemieckie władze okupacyjne nie rozumiały, że Polacy wodzą je za nos. Utworzenie i działalność Rady litewskiej napotykały wszelakie przeszkody. Niewątpliwie w tym względzie na Niemców wywierali wielki wpływ Polacy, agitując przeciwko Litwinom.

Wytwarzała się dosyć dziwna sytuacja. Niemcy sami głosili, że Rada jest jedynem przedstawicielstwem narodu litewskiego. W piśmie cesarza Wilhelma z 23 marca 1918 r., uznającem de jure Litwę, powołano się na rezolucję Rady z 11 grudnia 1917 r., w której to rezolucji głosi się odbudowę państwa litewskiego ze stolicą Wilnem. Jednak za plecami postępowali Niemcy inaczej. 8 września 1918 r. prezes Rady Smetona wysłał na ręce kanclerza niemieckiego pismo, w którem wskazuje, że okupacyjne władze niemieckie na Litwie układają się z Polakami w sprawie przekazania Wilna Polakom. W tej samej sprawie miały się toczyć rokowania w Berlinie.

Dopiero później się wyjaśniło, że Niemcy prowadziły politykę dwulicową, przyznając z jednej strony Wilno Litwie, a jednocześnie proponując to miasto Polakom pod warunkiem, że Polacy nie będą żądali Poznania. Nie dając Litwinom możliwości organizowania armji, Niemcy ułatwili bolszewikom, a później również Polakom zagarnięcie Wilna. W ten sposób wielka część winy z powodu utraty przez Litwę Wilna spada też na Niemców.

„Najwyższą ambicją naszą powinno być zapewnienie powodzenia Pożyczce Narodowej"

Dalsze zwolnienia
Z WIĘZIENIA NA ZAWODZIU.

Onegdaj zwolniono wreszcie z więzienia na Zawodziu w Częstochowie (po 45 dniach) p. mgr. Witolda Larissa - Domańskiego. O godzinie 7.50 wieczorem przybył on do Warszawy, gdzie na dworcu powitało go ścisłe grono przyjaciół i znajomych. P. Domańskiemu młodzież która dowiedziała się o powrocie, zgotowała przed jego mieszkaniem niezwykle serdeczną owację. Również, decyzją sądu okręgowego postanowiono zwolnić z aresztu za kaucją po 500 zł. mgr. Stefana Niebudka i red. Jana Rutkowskiego. W więzieniu na Zawodziu pozostaje w dalszym ciągu Markowski.

Nieudały sowiecki lot
DO STRATOSFERY.

W tych dniach miał się odbyć w Moskwie wzlot balonu stratosferycznego. Na lotnisko przybyli przedstawiciele władz, balon napełniono gazem, sprawdzono instrumenty, muzyka zagrała Międzynarodówkę — lecz po dłuższem oczekiwaniu balon nie oderwał się od ziemi. Wśród obecnych nastąpiła konsternacja. Wyrzucono mniej potrzebny balast, lecz i ta próba zawiodła. Wobec tego zaniechano dalszych prób a oficjalnie ogłoszono, że wzlot balonu nastąpi w późniejszym terminie.

Pierwszy hitlerowski ewangelicki biskup państwowy Ludwik Müller, wybrany — jak o tem donosiliśmy — na synodzie w Wittenbergji. Urząd ten jest nowością w Niemczech, gdzie kościół ewangelicki nie był zjednoczony i dzielił się na kilkanaście kościołów krajowych.

ZMALTRETOWANY STAN LEKARSKI

Wiele instytucyj społecznych, samorządowych a nawet państwowych powołanych do tego, aby ułatwić życie w jego skomplikowanych i różnorodnych przejawach członkom społeczeństwa, organizowanych i finansowanych przez to społeczeństwo, rozrastając się po pewnym czasie do olbrzymich rozmiarów, zatraca swój charakter usługi społecznej, a staje się czemś, co czyni wrażenie jakiegoś wyświadczania łaski, nieobowiązującego dobrodziejstwa. To są niewątpliwie skutki rozrostu biurokracji. W prowincjonalnem miasteczku urzędnikowi pocztowemu lub kasjerowi kolejowemu wydaje się, iż spełnia łaskę, gdy przyjmuje list polecony lub sprzedaje bilet kolejowy. W większych rozmiarach z takiem zjawiskiem mamy do czynienia, gdy obserwujemy działalność Kas chorych.

Istotnem powołaniem Kas chorych było umożliwienie szerokim warstwom społeczeństwa leczenia się takiego samego, a nawet lepszego, z jakiego może korzystać każdy, przeciętnie zarobkujący człowiek. Fundamentalną zasadą organizacji Kas chorych jest zastosowanie przymusowej oszczędności na leczenie. Składki które opłaca pracownik i pracodawca nie są niczem innem, jak tylko taką przymusową oszczędnością, kapitalizowaną na wypadek choroby.

Biurokracja i w tym wypadku pokazała co umie. Z instytucji, mającej ułatwić leczenie, uczyniono kosztowny aparat biurowy, w którym leczenie chorych coraz bardziej upodabnia się do odrabiania „kawałków“ administracyjno - buchalteryjnych. Zgłaszający się chory to taki... kawałek do odrobienia. I nie może być inaczej, skoro kwestja lekarska, kwestja lecznictwa w Kasach chorych schodzą na ostatni plan, a sprawy „administracja“ wynosiła 46%, a le[...]ło w działalności tej instytucji. Do niedawna w sosnowieckiej Kasie chorych, w budżecie rocznym pozycja „administracja“ wynoisła 36%, a lekarze 10%. Z każdej złotówki przeto płaconej przez ubezpieczonego 36 groszy szło na administrację, a 10 gr na lekarza. Paradoks zbyt wyraźny aby wymagał komentarzy.

W kierunku większego zbiurokratyzowania i zepchnięcia na ostatni plan kwestji lekarskiej idą opracowane „wytyczne do umów z lekarzami Kas chorych“, opracowane, o dziwo! przez naczelną Izbę lekarską, a o których niedawno zamieściliśmy artykuł w „Kurjerze Zachodnim“. Właściwy sens tych „wytycznych“ streszczać się ma w dażeniu do uczynienia z lekarza urzędnika „odrabiającego kawałki“, którymi w tym wypadku będą pacjenci. Trzydzieści osiem paragrafów tych wytycznych to właściwie nic innego, jak dokładny podręcznik, czy instrukcja przestoczenia lekarza w oschłego, formalistycznego biurokratę.

Wedle tej instrukcji „przefasonowanie“ lekarza na urzędnika odbywa się etapami. Stwarza się trzy kategorje lekarzy: a) przyjętych na okres próbny, b) prowizorycznie zatrudnionych i c) zatrudnionych na stałe. Próbny okres trwa tak samo długo jak w każdem prywatnem przedsiębiorstwie przy angażowaniu pracownika [...]yłowego. Następnie lekarz zostaje zatrudniony... prowizorycznie. „Po dwóch latach nieprzerwanej i nienagannej pracy“ może być mianowany lekarzem stałym. Może, ale nie musi. Przedtem poddany zostaje egzaminowi przed specjalną komisją z ustawodawstwa z zakresu ubezpieczeń społecznych i medycyny społecznej.

Mój Boże! Najlepszy chirurg lub internista może tedy nigdy nie dostąpić zaszczytu zostania lekarzem stałym w Kasie chorych. I to właśnie dlatego, że będzie więcej lekarzem aniżeli urzędnikiem.

Aby już zupełnie, można powiedzieć, zmaltretować stan lekarski „wytyczne“ kwestję uposażenia regulują w sposób zupełnie... płynny. Płace lekarzy nie mogą w globalnej sumie przekraczać 10% całości budżetu, a określane mają być w stosunku do wpływów w poprzednim kwartale. Nic przeto stałego. Nie dość na tem. Oto wybitnie szykanujący charakter to punkt, który mówi, że „Kasy chorych mają **prawo kontroli prywatnych poczekalni i gabinetów**“ lekarzy zatrudnionych w Kasie chorych. Coś w rodzaju domowej rewizji. Wreszcie lekarz Kasy chorych może być przeniesiony do innej miejscowości, a gdy się nie zgodzi, stosunek z Kasą zostaje rozwiązany.

Przytoczyliśmy kilka zaledwie przykładów z „wytycznych“, które jaskrawo wskazują na wyraźną tendencję w Kasach chorych, a **niezrozumiałą** w naczelnej Izbie lekarskiej, uczynienia z lekarza zwykłego biuralisty, skrępowania go tak, by zapomniał w gabinecie lekarskim, iż ma przed sobą chorą istotę ludzką, którą trzeba leczyć wszelkiemi środkami dostępnemi wiedzy lekarskiej a pamiętał o tem, że leczyć musi **„ekonomicznie“**, stosować się do instrukcyj, przepisów swych przełożonych władz administracyjnych i broń Boże, nie zdradzić się przed pacjentem o skrępowaniu go temi przepisami. Byłoby to „zdradzeniem tajemnicy służbowej“ z najgorszemi konsekwencjami z tego wypływającemi.

Jeżeli „wytyczne“ utrzymają się, Związek lekarzy nie zaprotestuje w imię własnej godności lekarskiej, to nie pozostanie nic innego, jak już dziś wyrazić współczucie zmaltretowanemu w przyszłości stanowi lekarskiemu w Kasach chorych i zmaltretowanemu biurokratyczną formalistyką pacjentowi.

EKSPEDYCJA GEN. BYRDA DO BIEGUNA POŁUDNIOWEGO.
U góry: gen. Byrd (w środku) konferuje ze swymi towarzyszami: por. G.Novile i kpt Ruppertem, który finansuje tę wyprawę. Niżej: załoga okrętu „Bear“, który powiezie ekspedycję do bieguna południowego.

Rabini w Polsce jeszcze wahają się, czy wyklinać.

Jak już donosiliśmy, w dniu 14 ub. m. przybył do Warszawy z Berlina ortodoksyjny rabin dr. Hildesheimer jeden z wybitniejszych przywódców „Agudas Izrael“ (Związek Izraela). W związku z jego pobytem w Warszawie „Hajnt“ donosi:

— Przybył on w celu wpłynięcia, aby nie ogłaszać wyklęcia tych kupców, którzy handlują z Niemcami, bowiem w tych dniach w prasie pojawiła się wiadomość, że rabini gotują się do takiego wystąpienia w dniach najbliższych..

Wymieniony rabin odwiedził m. i Mazura, prezesa gminy żydowskiej w Warszawie, prosząc go, aby mu ułatwił zwołanie narady ortodoksów. W dniu 15 września odbyła się ona przy zamkniętych drzwiach:

— Rabin Hildesheimer wkońcu wypowiedział się w sprawie swojej misji i prosił gminę i rabinów, by nie ogłaszali wyklęcia tych, którzy handlują z Niemcami hitlerowskiemi...

W wywiadzie przedstawiciela „Hajnta“ z tym rabinem berlińskim ten ostatni m. in. powiedział:

— Wysłano mnie do Warszawy, aby oddziałać na rabinów, by nie ogłaszali oni tego wyklęcia, gdyż to nie leży w interesie żydostwa niemieckiego w dobie obecnej. To może wpłynąć, że Niemcy znów „wezmą się“ do żydów w Niemczech...

Zastosowanie środka „wyklęcia“ jeszcze nie zostało postanowione:

— Część rabinów wskazała mi, że wśród żydów polskich panuje właściwie nastrój bojkotowy wobec towarów niemieckich, wobec czego istnieje zamiar zwołania większej narady rabinów, aby wzmóc bojkot. Sprawa wyklęcia nie została jeszcze postanowiona...

Rabin Hildesheimer, według informacji tegoż dziennika, miał jeszcze udać się do innych miast, ale narada w gminie Warszawy przekonała go o bezcelowości jego starań, tak że w sobotę na noc wyjechał on z powrotem do Berlina.

Jeżeli rabini w Polsce zamierzają ogłosić takie wyklęcie, ma to przypuszczalnie nastąpić pod wpływem takiejże uchwały rabinów w Nowym Jorku, którą powzięto w dniu 6 września rb.

KĄCIK dla Pań

TOREBKI.

W dziedzinie mody, tak jak i w dziedzinie sztuki, szczegół stanowi często o całości, a drobiazg wpływa na ogólny efekt. Jednym ze szczegółów, które mogą podkreślić elegancję ubrania lub zepsuć najbardziej dodatnie wrażenie, jest torebka. Po zakończeniu konferencyj z krawcową, kuśnierzem, modystką i szewcem, gdy kolory i krój toalety są dokładnie obmyślone, zadaje sobie pani niezmienne pytanie, jaką będzie do niej nosiła torebkę.

Koniecznym warunkiem wyboru odpowiedniej torebki jest zharmonizowanie jej z całością. Jaskrawy kontrast dopuszczalny jest jedynie w zakresie kolorów: do białego — czarna, do beige — czerwona, do szarego — zielona, ale nigdy w zakresie linji i rodzaju. Moda torebek idzie w jednym rzędzie z ogólną tendencją mody, a cechy charakterystyczne nowych projektów znajdują swe odbicie w kształtach nieodłącznych towarzyszek płaszczy i sukien.

Największą, jeśli chodzi o rozmiary, jest torebka podróżna z żółtej lub beige skóry, opatrzona dwiema rączkami do trzymania. Zamykana na zamek błyskwiczny lub prostą klamrę, pasuje świetnie do płaszcza z szerokiemi klapami i beretu baskijskiego. Może pomieścić w razie potrzeby ekwipunek week-endowy, kostjum kąpielowy, lub nocną koszulkę. Ma zalety rzeczy sportowych, jest trwała i nieekscentryczna.

Wśród torebek spacerowych, noszonych do płaszczy jesiennych, kostjumów i kurtek futrzanych przeważają fasony płaskie i długie, ze skóry matowej, krokodyla, foki lub kozła, ujęte w niklową ramę. Formę mają prostokątną lub zaokrągloną u dołu, rączki albo nie mają wcale, lub też metalowy łańcuch. Zastosowane być mogą również do wełnianych sukien popołudniowych.

W dziedzinie torebek wieczorowych króluje niepodzielnie aksamit, najczęściej czarny, rzadziej bronzowy lub rdzawy. Jest on echem lansowanych w tym sezonie sukien aksamitnych i posiada oddawna oceniane zalety miękkości i połysku. Aksamit osadzany jest na gładkich lub cyzelowanych klamrach, ozdobiony czasem cieniutkiemi „nervures“. Z lat poprzednich pozostał ciągle „en vogue“ elegancki i skromny renifer, ładnie odbijający matowością czerni od błyszczącej toalety z satin-laque. Modele w kształcie małej koperty ozdobione są monogramem, nieodpowiednim jednak zupełnie do torebek z aksamitu.

W krainie niedalekiej przyszłości, o którą jednak rozsądnie należy się troszczyć zgóry, pozostają torebki balowe, kunsztowne cacka, mieniące się połyskami lamy, ozdobione sztucznemi kamieniami, obliczone na pomieszczenie rzeczy „najkonieczniejszych“, a więc puderniczki i pomadki do ust, jednak zawsze zbyt małe, aby mogły pomieścić... portmonetkę.

M. C.

Stella Walasiewiczówna ustanowiła nowy rekord światowy w biegu na 60 m. w ciągu 7,3 sek., podczas gdy dotychczasowy rekord wynosił 7.6 sek.

KRONIKA TYGODNIOWA.

KONTRASTY.

Melancholja wrześniowego dnia roztapia się w słońcu i rozlewa po wszystkich ulicach i podwórkach Czuje się gorycz w powietrzu takiego południa, gdy słońce świeci na pogodnem niebie jakby to była wiosna, a przecież liście są już żółte i spadają razem z kursem dolara.

Tę samą gorycz można odczuć na widok dwóch młodych ludzi, zupełnie porządnie ubranych, którzy koncertują na niezabrukowanym podwórku dużej kamienicy. Jeden brządka na gitarze i śpiewa. Głos ma trochę za ostry, ale w modulowaniu nim, w staraniu, aby piosenka była śpiewana z uczuciem, niewiele się różni od popularnych i okrzyczanych piosenkarzy teatrzyków stołecznych. Śpiewa o Hance, w której oczy chciałby wiecznie spoglądać, a potem: „Gdybyś ty wiedziała jak mi się chce całować usta twe". Kto nie potrafi dosłuchać się ponurej ironji w tej piosence człowieka, oderwanego od warsztatu pracy, ten spadł poniżej parytetu normalnego odczuwania ludzkiej niedoli.

Litościwa ręka rzadko kiedy rzuci parę groszy jałmużny nie za piosenkę, ale za ten kontrast między słowami tanga a żebraczą rzeczywistością.

W teatrze również śpiewano. Bawiła tam artystka warszawskich nadscenek, Hanka Ordonówna: najtańszy bilet na parterze kosztował przeszło 2 zł. Sala teatralna była przepełniona po brzegi. O miejsca staczano zaciete walki: poprostu reduta Ordonki. Publiczność była doborowa, a najbardziej się podobała piosenka „Majne Judisze Mame". Brawom nie było końca, a są jeszcze tacy, którzy dowodzą, że Sosnowiec nie popiera sztuki polskiej. Przezorne artystki wiedzą, co czynić, aby trafić do gustu tej publiczności, która jeszcze ma pieniądze.

Jednocześnie z urzędów skarbowych dochodzą wiadomości, że narazie najmniejszy udział w pożyczce narodowej zaznaczyła ludność żydowska. Przez radjo też o tem mówiono tłomacząc to świętami żydowskiemi.

W tymże czasie rozlegają się coraz głośniejsze skargi na prowadzenie handlu w niedziele i święta chrześcjańskie. Handel ten odbywa się w bardzo ożywionej atmosferze dzielnic, zamieszkałych przez ludność żydowską.

W innych dzielnicach coraz puściej i coraz więcej na ulicach przechodniów zamyślonych, o niepewnem spojrzeniu.

Jedynymi ludźmi, którzy jeszcze mają fantazję, są kierownicy Funduszu Pracy. W czasie swego pobytu w Zagłębiu dyrektor Madeyski odbył konferencję na temat szeregu robót, które mają być wykonane za pieniądze Funduszu Pracy. Zdaje się, że ambicje tego Funduszu idą w tym kierunku, aby zatrudnić wszystkich bezrobotnych. W Zagłębiu jest ich 15 tysięcy. Niema takiego drugiego zakładu przemysłowego, który mógłby zatrudnić tylu bezrobotnych, ale też trudno jeszcze znaleźć przedsiębiorstwo, któreby robotnikom płaciło na dniówkę dwa złote z groszami.

Najmocniej przykuwające uwagę są przy robotach funduszowych żółte deski z czarnemi napisami głoszącemi, że robota wykonywana jest przez Fundusz Pracy. Dźwignią już nie handlu ale organizacyj społecznych jest reklama. Mnie się wydaje że Funduszu Pracy nie należy lekceważyć. Ta instytucja ma przyszłość: narazie buduje ratusz, linje tramwajowe, mosty, drogi, reguluje rzeki i przeprowadza sieć kanalizacyjno-wodociągową, a później się roztyje i zacznie wyrabiać maszyny, kopać węgiel, orać ziemię i szyć buty... inicjatywie prywatnej. Już widzę, jak p. Madeyski śmieje się i kiwa głową potakująco.

Ponieważ jednak robotnicy z niecałych trzyzłotowych zarobków dziennie nie będą mogli kupować ubrań, przeto należy ich ubrać, oczywiście jednakowo, jak jednakowa jest ich praca i zarobki. A im bardziej będą się kurczyły warsztaty prywatne i wzrastać będzie bezrobocie, tem większa stanie się armja Funduszu Pracy i liczba ludzi umundurowanych.

To nie jest fantastyczna powieść Wellsa, ale już prawie rzeczywistość.

Nowoczesne domy są tak podobne do koszar, że właściwie niewiele już brakuje, abyśmy szli ku lepszej przyszłości.

(Ć.)

Sztuka sosnowiczanina

W TEATRZE TORUŃSKIM.

Nasz kolega redakcyjny red. K. Ćwierk jest autorem sztuki p.t. „Podwórze", wyróżnionej na zeszłorocznym konkursie literackim w Warszawie. Sztukę tę postanowił wystawić teatr miejski w Toruniu jeszcze w sezonie bieżącym. Odpowiednia propozycja dyrekcji teatru toruńskiego została przez autora przyjęta.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK.

1 Niedziela	Dziś Jana z Dukli
	Jutro Aniołów Stróżów
	Wschód słońca 5 m. 43.
	Zachód „ 17 m. 23.

Kinoteatry w Zagłębiu

dziś wyświetlają:

SOSNOWIEC

ZAGŁĘBIE: „Don Kiszot".
PALACE: Dziesiąty kochanek.
EDEN: Pocałunek przed lustrem.

BĘDZIN

NOWOŚCI: Wyspa zatraconych dusz.
ŚWIATOWID: Zbrodnia.

DĄBROWA

ARS: Chandu.
WANDA: „Rajski ptak" i „Bal [illegible]"

ZAWIERCIE.

STELLA: Maska Dr. Fu [illegible].

× **PODZIĘKOWANIE.** Uczestnicy pielgrzymki na Jasną Górę z Sosnowca za naszem pośrednictwem składają „Bóg zapłać" ks. kanonikowi Jankowskiemu i ks. Jungowi za zorganizowanie i poprowadzenie dwukrotnie kompanji do Częstochowy.

× **MORATORJUM MIESZKANIOWE DLA BEZROBOTNYCH.** Od 31 października wchodzi w życie moratorjum mieszkaniowe dla bezrobotnych. Wstrzymaniu ulegną niewykonane jeszcze eksmisje bezrobotnych, zajmujących mieszkania jedno i dwuizbowe. Wstrzymanie eksmisyj obowiązywać ma do 31 marca i odbywać się będzie automatycznie, lecz na podania zainteresowanych.

Teatr miejski w Sosnowcu

Teatr miejski w Sosnowcu daje dziś powtórzenie premjery świetnej sztuki w jedenastu obrazach pod tytułem „KAPITAN Z KOEPENICK". Prawdziwa historja biednego berlińskiego szewca, który zrozpaczony pogonią za pracą i maltretowany przez militarny biurokratyzm niemiecki zdobył się na figiel wstrząsający najwyższemi czynnikami państwa — została przez Zuckmayera ujęta w niezwykle interesującą formę sceniczną. Świetny przekład znanego literata, doradcy literackiego teatru w Sosnowcu Jerzego Kossowskiego — podnosi i uwypukla walory sztuki. „Kapitan z Koepenick" przez swoją żywą akcję i poruszane w niej problemy społeczne interesuje widzów. „Kapitan z Koepenick" — dzięki świetnej satyrze na militaryzm niemiecki w dzisiejszych czasach znów aktualnej — pobudza do nieustannego śmiechu. „Kapitan z Koepenick" — dzięki swemu prawdziwemu i bezpośredniemu sentymentowi wzrusza i jest wszystkim bliski. Rolę tytułową z niezwykłą siłą przekonywującą odtwarza pan A. Mikołajewski. Dzięki sile swego talentu stworzył kreację stojącą na wysokim poziomie artystycznym. W pozostałych świetnych rolach występuje cały zespół teatru. Do podniesienia poziomu widowiska przyczynia się również precyzyjna reżyserja dyr. J. Gołeszewskiego — oraz dowcipne i ciekawe dekoracje.

REPERTUAR.

Niedziela dnia 1.10 — godz. 16.15 „Kapitan z Koepenick" po cenach zniżonych.

Niedziela dnia 1.10 — godz. 20.15 — „Kapitan z Koepenick" po cenach normalnych.

Poniedziałek dnia 2.10 — teatr nieczynny.

Wtorek dnia 3.10 o godz. 20.15 — „Kapitan z Koepenick".

× **KOSZTY UTRZYMANIA.** Według obliczeń komisji statystycznej przy inspektoracie pracy koszty utrzymania w Zagłębiu Dąbr. zmniejszyły się w ub. miesiącu w stosunku do sierpnia r. b. o 3,2%.

KOMUNIKATY

— **ZE ZW. PAŃ DOMU.** W czwartek dnia 5 b.m. odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia techników (3-go Maja 25) pierwsze powakacyjne zebranie członkiń Związku pań domu. Na zebraniu omówione będą sprawy bieżące i aktualne, między innemi, sprawa kursu przetworów owocowych, jak również kursów robót włóczkowych na drutach. Pogadankę „O jesiennych pracach w ogródkach i o hodowli roślin doniczkowych w zimie" przygotowuje p. Janina Chomentowska. Ze względu na to, że na zebraniu ustalony będzie plan prac Związku na okres całoroczny, wszystkie członkinie proszone są o przybycie, oraz o podawanie wniosków i udział w dyskusji.

— **KIEROWNICTWO KURSÓW SPAWANIA** mechaniczno-kreślarskich i handlowych — Towarzystwa popierania szkolnictwa zawodowego wzywa słuchaczy na środę dnia 4 b.m. na godz. 18 do lokalu szkoły rzemieślniczo-przemysłowej, ul. 1 Maja 25 w związku z uruchomieniem kursów.

— **ZEBRANIE CH. DEM.** Dziś w niedzielę o godz. 18 w sali Domu katolickiego przy ul. Prez. Mościckiego w Sosnowcu odbędzie się zgromadzenie Polskiego Stowarzyszenia Chrześc. Demokracji. Referat na temat „Kwestja ubezpieczeń społecznych" wygłosi p. poseł Cardini z Częstochowy. Zaproszenia otrzymać można u p. Jana Choińskiego (Modrzejowska 43), lub w sekretarjacie Ch. Zw. Zaw. (Browarna 6).

— **PODZIĘKOWANIE.** Akcja Katolicka w Sosnowcu połączonych parafij: Sosnowiec, Pogoń, Nowy Sielec i Sielec Stary, za urządzone pielgrzymki do Częstochowy w dniach 17 i 24 ub. m., jak również i dnia 20 ub. m. pielgrzymkę pieszą, tą drogą wyraża swoją wdzięczność wszystkim, którzy w jakikolwiekbądz sposób przyczynili się do zorganizowania pielgrzymek, oraz wzięcie w nich udziału, a przedewszystkiem: Przewielebnemu Duchowieństwu z księdzem kanonikiem Jankowskim na czele za całokształt prac, władzom kolejowym za udzielenie informacyj i wydatnej pomocy, szczególnie p. Wojtyrze, zawiadowcy stacji Sosnowiec, miejscowej prasie za bezpłatne ogłoszenia i przewielebnemu O.O. Paulinom na Jasnej Górze za podniosłe przywitanie, noclegi bezpłatne i za pożegnanie, składa serdeczne Bóg zapłać.

— **ZARZĄD ZWIĄZKU OFICERÓW REZERWY KOŁO SOSNOWIEC** prosi wszystkich kolegów na nadzwyczajne walne zebranie, które odbędzie się dnia 2 b.m. o godz. 20-ej w lokalu Związku przy ul. Warszawskiej nr. 22. Ze względu na szereg aktualnych i ważnych spraw obecność wszystkich kolegów konieczna.

W zgromadzeniu mogą wziąć udział również podchorążowie rezerwy.

Teatr Polski w Katowicach

„TRAVIATA".

We wtorek 3 bm. o godz. 20 daną będzie w Teatrze Polskim opera Verdi'ego „Traviata", której wzruszająca treść zaczerpnięta jest ze znanej powieści Aleksandra Dumasa (syna „Dama kameljowa". W roli tytułowej wystąpi ulubienica publiczności Helena Lipowska, primadonna opery warszawskiej, Alfreda śpiewa Adam Dobosz I tenor liryczny opery warszawskiej, ojca jego odtworzy znakomity baryton Maj. Reżyserja J. Trembicki, kapelmistrz J. Sillich.

„HORSZTYŃSKI".

Jeden z najpiękniejszych dramatów J. Słowackiego ukaże się w pierwszych dniach października na scenie Teatru Polskiego. Wielki repertuar naszego teatru zyska ważną i zaszczytną pozycję przez wystawienie „Horsztyńskiego", który łączy w sobie wysoki polot poetycki z niezmiernie interesującą treścią. Niewiele jest sztuk wspaniałego okresu romantycznego, któreby tak wstrząsały widzem i tyle budziły myśli i uczuć. Dramat narodu polskiego z końca wieku 18 znalazł w „Horsztyńskim" swój bodaj najwyższy wyraz. Znamiennym dla olbrzymiej skali zasięgu twórczego poety zjawiskiem jest przedziwna umiejętność przeplatania scen jużto tragicznych, jużto dramatycznych — scenami komicznemi, postaciami pełnemi humoru i werwy. Prace przygotowawcze w pełnym toku.

Jubileusz kapłański
KS. PROBOSZCZA PECHE.

W ubiegły piątek odbyło się w sali na górze Zamkowej organizacyjne zebranie osób zaproszonych, w sprawie uczczenia 25-letniego jubileuszu pracy duszpasterskiej miejscowego ks. proboszcza T. Peche. Dowodem popularności i szacunku, jakim cieszy się ks. prob. Peche wśród miejscowego społeczeństwa jest chociby niezwykle liczny udział w zebraniu, na które przybyło sto kilkadziesiąt osób reprezentujących wszystkie organizacje, instytucje i sfery ludności chrześcijańskiej Będzina. Zebraniu przewodniczył p. Janiczak, sekretarzował p. Sztajner. Po krótkiem przemówieniu ks. Krawczyńskiego, postanowiono powołać komitet wykonawczy, do którego zostali wybrani pp.: dyr. Krąkowski, kom. Rzeczkowski, inż. Poradowski, C. Sztajner, dyr. Błażejewicz, płk. Rarogiewicz, ks. Krawczyński, R. Monsiorski, dr. Walewska, Dziedzic, Kula, Janiszowski, Janiczak i J. Gęborski.

Pozatem utworzono dwie sekcje: finansową i artystyczna - techniczną. Program uczczenia 25-lecia pracy duszpasterskiej ks. prob. Peche przewiduje: uroczyste nabożeństwo, a następnie złożenie przez prezydjum komitetu czcigodnemu jubilatowi życzeń. Wieczorem odbędzie się okolicznościowa akademja. Obchód jubileuszu postanowiono urządzić w dniu imienin ks. prob. Peche, t.j. dn. 28 października r.b. przyczem na obchód jubileuszu spodziewany jest również przyjazd J. E. ks. biskupa T. Kubiny.

Dodać należy, iż obchód będzie polegał wyłącznie na uczczeniu pracy kapłańskiej i społecznej dostojnego jubilata, natomiast żadnego przyjęcia lub bankietu nie będzie.

—o—

10-lecie
TOW. SPORTOWEGO „ZĄBKOWICE"

Towarzystwo sportowe „Ząbkowice" w Ząbkowicach, z okazji 10-tej rocznicy istnienia urządza w dniu 8 b.m. uroczystość z następującym programem: godz. 8.30 — zbiórka organizacyj przed Domem ludowym, 8.50 — wymarsz z orkiestrą do kościoła na nabożeństwo, 10.20 — powrót do Domu ludowego, powitanie gości i organizacyj, wbijanie pamiątkowych gwoździ i wpisywanie się do złotej księgi; 14 — zawody sportowe na boisku pod lasem z nast. programem: zawody o „państwową odznakę sportową", okrężny bieg kolarski na 10 klm.: 18 — na zakończenie uroczystości wielka zabawa w salach b. sierocińca.

Zgłoszenia zawodników przyjmuje sekretarz Towarzystwa J. Hoffer do dnia 6 b.m.

—o—

X **AKCJA ODNOWIENIA KOŚCIOŁA W SOSNOWCU.** Zarząd komitetu odnowienia kościoła Wnieb. N.M.P. w Sosnowcu, podaje do wiadomości, że od poniedziałku 2 października w godzinach popołudniowych codziennie będzie chodził ksiądz z kwestarzem i zbierał dobrowolne datki na remont kościoła. W poniedziałek 2 b.m., we wtorek 3 b.m., w czwartek 5 i piątek 6 b.m. na ulicy Piłsudskiego od huty Milowice do mostu kolejowego. Dalsza kolejność ulic zostanie podana do wiadomości w następną niedzielę.

Na odnowienie kościoła Wnieb. NMP. w Sosnowcu złożyli ofiary pp.: Wacław Tomczak, 20 zł., Zworowski 30 zł., Mrokowski 10 zł., bezimienny 3. Składkę miesięczną za wrzesień: ks. kanonik Jankowski 20 zł., p. Wróblewski 20 zł., p. dyr. Kornecki 10 zł., p. Paweł Kucharski 10 zł.

Zebrano po domach dnia 18 ub. m. przy ulicy Dziewiczej, Grabowej i Promyka 170.90; 20 — przy ul. Królewskiej, Swobodnej, Smolnej od Grabowej do Swobodnej 171.90; 21 — przy ul. Wiejskiej od kolei do Piłsudskiego 381.95; 22 — przy ul. Zakręt, Leszno, Miła, Szewska, Leśna i Nowa 260.45; 25 — przy ul. Wiejskiej 106; 26 — przy ul. Wiejskiej 66.70; 28 — Sobieskiego, Przejazd i sąsiednie ulice 56.80; 29 — Składowa, Szczodra, Obchód, Kordonowa i Sąsiedzka 66.52.

Dalsza kolejność ofiar zostanie ogłoszona w następną niedzielę.

NAWET DZIECI
subskrybują pożyczkę narodową.

W dniu wczorajszym zgłosiło się do urzędu skarbowego w Sosnowcu troje dzieci, które mając oszczędności w skarbonkach oszczędnościowych przeznaczyły je na pożyczkę narodową. Dziećmi temi są: Danuta Dynerówna, uczenica V klasy szkoły powszechnej im. Prausa, Zbigniew Jan Dyner, uczeń 3-go oddz. szkoły im. Prausa i Mirosław Jerzy Dyner, uczeń 1-ej klasy państw. gimnazjum w Katowicach. Wszyscy trzej zadeklarowali po 50 zł., które mieli uskładane w puszkach. Dzieci składały po 1 i 2 zł. do skarbonek, a obecnie przeznaczyły swe oszczędności na zakupno pożyczki narodowej.

Inny niemniej symptomatyczny wypadek miał miejsce w handlowo-przemysłowem Towarzystwie kredytowem w Sosnowcu, dokąd przybył bezrobotny Kazimierz Polczyk (Leszno 4) ze swym 9-letnim synem, który zakupił ze swoich skromnych oszczędności 50-złotową obligację pożyczki narodowej.

SUBSKRYBOWANIE POŻYCZKI W BANKU POLSKIM.

W dniu dzisiejszym Bank Polski w Sosnowcu przyjmuje zapisy na pożyczkę narodową od godz. 12-ej w południe do wieczora.

ZŁOTO NA POŻYCZKĘ.

Wczoraj czeladzka ochotnicza straż pożarna podpisała pożyczkę narodową w kwocie 50 zł. wpłacając całą sumę w złotych rublach rosyjskich. Stosunkowo małą sumę należy tłumaczyć ciężkim stanem finansowym straży, która ma jeszcze ponad 30 tys. zł. długu. Do komitetu zgłosiły się również dzieci szkolne, podpisując zbiorowo pożyczkę.

W BĘDZINIE.

W dniu wczorajszym na terenie Będzina zgłosiło się 67 subskrybentów, którzy zadeklarowali 14.810 zł. z czego wypłacono 8769 zł.

Członkowie Stowarzyszenia kupców polskich w Warszawie, oddział Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu na nadzwyczajnem ogólnem zebraniu, odbytem w dniu 29.9 r.b., po wyczerpujących referatach, powzięli jednomyślną uchwałę subskrybowania pożyczki narodowej, rozumiejąc, iż dobro państwa wymaga najwyższe go wysiłku polskiego kupiectwa, któ re jak dawniej tak i teraz spełni swój obowiązek.

W dniu 27 września odbyło się walne zebranie cechu rzeźnicko-wędliniarskiego w Sosnowcu pod przewodnictwem starszego cechu p. W. Pigi. W toku omawianych spraw organizacyjnych, przewodniczący p. W. Piga przedstawił krótkie i treściwe znaczenie pożyczki narodowej dla państwa i obywatela, poczem wszyscy członkowie cechu rzeźnicko-wędliniarskiego jednogłośnie postanowili w miarę możności przystąpić do subskrypcji pożyczki narodowej.

Rozwój klinkierni sejmikowej
w Gródkowie.

Wybudowana w roku ubiegłym przez Sejmik powiatu Będzińskiego klinkiernia w Gródkowie, po kilkomiesięcznym okresie prób i badań rozpoczęła w styczniu r.b. normalną produkcję klinkieru, który, jak wykazały badania drogowego instytutu badawczego przy politechnice warszawskiej, oraz liczne próby, stanowi wysokowartościowy materjał, przewyższający wiele najlepszych kamieni naturalnych. Pozatem droga o nawierzchni klinkierowej posiada zalety, wyrównujące ją zpośród innych nawierzchni, jest bowiem równa, cicha, nie śliska i nie dająca kurzu. Wreszcie wchodzą tu w grę również względy finansowe, mianowicie cena klinkieru, z którego nawierzchnia równa się cenie półbruczku bazaltowego czy granitowego.

Klinkiernia w Gródkowie wyrabia klinkier drogowy, budowlany i dla specjalnych celów. Roczna produkcja wynosi 6 miljonów sztuk, co wystarcza na 25 km. drogi, licząc 250 tysięcy sztuk przy 5 mtr. szerokości jezdni.

W kraju naszym klinkier drogowy jest materjałem nowym, to też zastosowanie jego jest jeszcze minimalne, stopniowo jednak dzięki swym zaletom i cenie, klinkier zaczyna wypierać inne materjały drogowe. Obecnie cena kilometra drogi klinkierowej z całkowitem wykończeniem wynosi około 55 tysięcy zł.

Że uprzedzenie czy niechęć do klinkieru zaczyna dzięki jego zaletom ustępować, świadczą napływające zamówienia z całego kraju. Między innemi klikierem z Gródkowa wyłożony został plac muzeum narodowego w Warszawie. Na naszym terenie gdzie brak jest dobrego materjału drogowego, klinkier niewątpliwie znajdzie duże zastosowanie. W roku przyszłym będzie klikierem wyłożona szosa małobądzka, szosa Będzin—Czeladź, szosa na Niwce, wreszcie pewne odcinki dróg w Dąbrowie i na Florze.

Sądzić należy, iż za przykładem samorządów pójdą również władze rządowe i na drogach państwowych zaczną stosować klinkier, przedewszystkiem zaś na zaniedbanej i zrujnowanej drodze Będzin — Miechów bowiem wysoka wartość zalety i koszt nawierzchni klinkierowej całkowicie przemawiają za stosowaniem tego materjału u nas, w najszerszym zakresie. Dodać należy, iż w państwach zagranicznych, nawet posiadające materjały drogowe, klinkier dzięki swym zaletom znajduje coraz większe zastosowanie. Obecnie klinkiernia w Gródkowie zatrudnia około 160 robotników, a dzięki posiadanym zamówieniom, czynna będzie również w okresie zimowym.

Dalsze aresztowania
w związku z nadużyciami na szkodę Magistratu.

Jak donosiliśmy w pierwszych dniach ub. miesiąca, w Sosnowcu została wykryta olbrzymia afera z fałszowaniem kwitów, wystawionych z tytułu pobieranych opłat podatku miejskiego od przywożonych do miasta ładunków kolejowych.

Wskutek manipulacyj tych Magistrat poniósł straty, idące w setki tysięcy złotych. W związku z aferą aresztowano wówczas pomocnika kasjera ekspedycji kolejowej w Sosnowcu, Konstantego Cieplińskiego oraz sześć innych osób, które wspólnie z Cieplińskim dokonywały fałszerskich manipulacyj na szkodę Magistratu.

W wyniku prowadzonego nadal śledztwa wydział śledczy P. P. w Sosnowcu aresztował jeszcze dwie osoby, wmieszane w aferę. Mianowicie aresztowani zostali **Wacław Judejko** urzędnik Tow. Sosnowieckiego i **Bronisław Szota**, urzędnik firmy Łempicki w Sosnowcu.

Zaznaczyć należy, że Zakłady przemysłowe, w których pracowali aresztowani urzędnicy w aferę tę nie są wcale zamieszane. Nadużycia bowiem popełnione były przez współpracownicy urzędników w porozumieniu z Cieplińskim.

Aresztowanych Judejkę, Szotę przekazano do dyspozycji władz sądowych.

Prowadzone nadal śledztwo doprowadzi zapewne do dalszych aresztowań.

Otwarcie lektorjum
IM. L. NOWAKA W DĄBROWIE.

Celem uczczenia pamięci inicjatora i organizatora lektorjum przy czytelni miejskiej w Dąbrowie, lektorjum to otrzymało nazwę im. Leona Nowaka. Rozpoczęcie normalnych pogadanek w lektorjum odbędzie się podług następującego programu: Poniedziałek, dn. 2 b.m. zagajenie — prezydent J. Kaczkowski; program prac — dr. T. Pasierbiński; wspomnienie o ś. p. Leonie Nowaku p. J. Berbecka. Wtorek, dn. 3 b.m. prof. K. Stankiewicz — Żegluga powietrzna. Środa, dn. 4 b.m. prof. K. Nawrocki — Teatr miejski w Sosnowcu. Czwartek, dn. 5 b.m. dr. T. Pasierbiński — O niezdolnościach. Piątek, dn. 6 b.m. p. M. Domagała — Z aktualnych zagadnień reformy szkolnej. Sobota, dn. 7 b.m. dr. A. Niepielski — Z podstawowych zagadnień higjeny.

—o—

Dzisiejsze imprezy
NA RZECZ TYGODNIA CZERWONEGO KRZYŻA.

Przypominamy, że dzisiaj odbywają się następujące imprezy na rzecz Czerwonego Krzyża:

Wielki koncert orkiestry dętej w ogrodzie restauracji „Oaza", początek o godz. 17. Wstęp bezpłatny.

„Czarna kawa — dancing" w restauracji „Savoy" godz. 17 do 19.

„Herbatka - dancing" w restauracji „Warszawianka".

Wielka zabawa ludowa w parku sieleckim, początek o godz. 15.

Z uwagi na doniosłe cele jakie w swym programie posiada Czerwony Krzyż, spodziewać się należy, że społeczeństwo Sosnowca poprze w całej rozciągłości wyżej wspomniane imprezy, z których dochód przeznaczony jest na drużyny ratownicze P.C.K.

Uroczyste otwarcie
WYSTAWY GOSPODARSTWA DOMOWEGO.

Dziś w niedzielę o godz. 11 rano nastąpi uroczyste otwarcie wystawy gospodarstwa domowego w Katowicach, którego dokona p. wojewoda Grażyński. Wystawa ta, urządzona staraniem Śląskiego Towarzystwa wystaw i propagandy gospodarczej na terenach wystawowych przy parku Kościuszki, ma na celu spopularyzowanie wytwórczości krajowej w dziedzinie wchodzącej w zakres urządzenia mieszkań i między innemi na pierwszem miejscu uwypuklą w dotychczas niewidziany sposób meblarstwo, które wielu bardzo liczny udział, wystawiając około 50 wspaniałych umeblowań pokoi.

Celem udostępnienia publiczności jaknajliczniejszego udziału w zwiedzaniu wystawy wyznaczono niskie ceny wstępów, a to dla dorosłych tylko na zł. 0.49, zaś dla młodzieży zł. 0.25. Skutkiem tego zarząd wystawy spodziewa się, że szerokie rzesze publiczności odwiedzą wystawę, wezmą liczny udział w uroczystości otwarcia i nawiążą handlowy kontakt z wystawcami.

—o—

Pod kołami samochodów
DWA NIESZCZĘŚLIWE WYPADKI.

Onegdaj miały miejsce dwa nieszczęśliwe wypadki samochodowe.

Mianowicie na ulicy Sławkowskiej w Strzemieszycach wpadł, przebiegając przez jezdnię, pod przejeżdżający autobus, prowadzony przez Józefa Barczyka, 5-letni Kazimierz Sadera. Chłopiec doznał poważnych ogólnych obrażeń. Potłuczonego chłopca przewieziono autobusem do szpitala w Dąbrowie.

Samochód osobowy, prowadzony przez szofera Zenona Łosińskiego z Sosnowca (Szopena 9) najechał na ulicy Ostrogórskiej w Sosnowcu na 64-letniego Józefa Jaskułę (Smolna 12).

Jaskułę, który doznał poważnych obrażeń głowy przewieziono na kurację do szpitala.

Najście na mieszkanie
I UJĘCIE SPRAWCÓW.

Onegdaj rano do mieszkania Wojciecha Dudzika w Dańdówce (Szosowa 5) wtargnęło dwóch osobników, którzy, grożąc pobiciem, zrabowali 7 zł. 50 gr., poczem zbiegli.

Zawiadomiona o najściu na mieszkanie policja zarządziła pościg i rabusiów wkrótce ujęła. Okazali się nimi Antoni Wyrwał i Roman Rodek, obaj zamieszkali w Dańdówce.

Aresztowanych przekazano do dyspozycji władz sądowych.

—o—

Popłoch na ulicy
W CZELADZI.

W ubiegły piątek wieczorem około godziny 20 na ulicy Bytomskiej w Czeladzi obok głównego mostu na Brynicy, miała miejsce awantura, która mogła skończyć się tragicznie. W chwili gdy na ulicy panował ożywiony ruch, przechodzący w towarzystwie kobiety mężczyzna zachowaniem swem zdradzający stan anormalny, wyciągnął nagle z kieszeni rewolwer i bez powodu zaczął strzelać naoślep.

Strzały spowodowały szaloną panikę wśród przechodniów, przyczem ulica opustoszała w jednej chwili. Na miejscu strzelaniny zjawiła się policja, aresztując podchmielonego osobnika, którym okazał się mieszkaniec Przełajki Mikołaj Korfanty. Sprowadzony do komisarjatu awanturował się i wymyślał, krzycząc, że jest **komendantem „Strzelca"**. Wojowniczego przełajczanina zatrzymano aż do wytrzeźwienia, konfiskując mu broń, która w jego ręku mogła stać się narzędziem mordu.

Echa katastrofy
W KOP. MODRZEJÓW.

Wobec stwierdzenia przez władze, badające przyczyny i okoliczności katastrofy na kopalni Modrzejów, że ze strony kopalni nie było żadnych zaniedbań ani winy, władze prokuratorskie umorzyły prowadzone w związku z tą katastrofą dochodzenia.

O zabójstwo
NA BALU.

Na zabawę, która odbyła się przed kilku laty w lokalu „Tura" w Będzinie, wtargnęło 6 drabów z obcej bojówki. Socjaliści wyrzucili nieproszonych gości. Podczast strzelaniny padł trupem członek Partji Pracy, Szuster.

O zabójstwo oskarżono gospodarza lokalu, Andrzeja Ruga. Początkowo Ruga skazano na 3 lata więzienia, jednak Sąd Najwyższy skasował wyroki i sprawa była ponownie rozpatrywana w Sądzie Apelacyjnym, który Ruga uniewinnił.

× **„CUKIERNIA MIESZCZAŃSKA" W SOSNOWCU.** Jak się dowiadujemy w dniu 7 b.m. nastąpi w Sosnowcu otwarcie przy ulicy Piłsudskiego 30 (vis a vis ekspedycji towarowej) „Cukierni mieszczańskiej", którą otwiera p. Roman Kryłoszański, radca Izby P. H., zasłużony i znany działacz w organizacji restauratorów i hotelarzy. Cukiernia będzie nowocześnie urządzona i stanie się niewątpliwie sympatycznem miejscem spotkania społeczeństwa sosnowieckiego. Osoba założyciela daje gwarancję, iż w „Cukierni mieszczańskiej" będzie miło i sympatycznie.

× **CHOROBY ZAKAŹNE.** W ub. tygodniu zanotowano na terenie Sosnowca następujące przypadki zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne: dur brzuszny 3, płonica 5, błonica 3, odra 1, róża 3, gruźlica 4 (1 zgon), zakażenie połogowe 2 (2 zgony), jaglica 2.

× **DROBNY POŻAR.** Onegdaj wybuchł pożar od zapalonej świecy w mieszkaniu Icka Rozenholca w Sosnowcu (Wspólna 6). Ogień stłumiono w zarodku. Straty niewielkie.

× **KRADZIEŻE.** Z mieszkania Kazimierza Matyjaszka w Sosnowcu (Kolejowa 12) skradziono papierośnicę srebrną i biżuterję, wartości 115 zł.

Ze strychu domu przy ulicy Rynek 3 w Modrzejowie skradziono bieliznę Joska Akeferda, wartości 60 zł. oraz bieliznę tej samej wartości, będącą własnością Estery Zajdler.

KRONIKA ZAWIERCIA

× **SUBSKRYPCJA POŻYCZKOWA.** W dniach 28 i 29 ub. m. urząd skarbowy w Zawierciu czynny był do późnego wieczora. Po zamknięciu kas w dniu 29 ub. m. obliczono, że deklaracyj pożyczkowych złożono na sumę zł. 380.100. Najpoważniejszyjszymi subskrybentami są: Stajnhagen — 75 tys. zł., bracia Bauertz 50 tys. zł., pracownicy tej fabryki 35 tys. zł., fabryka hufnali — 20 tys. zł., a od pracowników — 4.650 zł., Towarzystwo akcyjne „Zawiercie" — 32.600 zł., fabryka sztucznego jedwabiu (Myszków) — 19.100 zł., a od robotników — 4.850 zł., i od urzędników 5.200 zł., cementownia Portland — 18.300 zł. Według prowizorycznych obliczeń, powiat Zawierciański da na pożyczkę narodową około 800 tysł zł. Jak stwierdzono, udział żydów w subskrypcji pożyczki na terenie powiatu jest minimalny.

× **WIZYTACJA DELEGATA Z MIN. SKARBU.** Onegdaj bawił w urzędzie skarbowym w Zawierciu, delegat z Ministerstwa skarbu, w związku z pożyczką narodową. Wyczerpujących wyjaśnień udzielał naczelnik urzędu p. Sala.

× **RUCH LUDNOŚCI.** Kancelarja parafjalna w Zawierciu zanotowała w ub. miesiącu: urodzin 32, zaślubin 22 i zgonów 30.

× **APEL TOWARZYSTWA ŚPIEWACZEGO „LIRA".** Zarząd Towarzystwa śpiewaczego „Lira" w Zawierciu postanowił zakupić dla Towarzystwa sprzęt muzyczny (fortepian). W tym celu w swoim czasie urządzony był dzień znaczka, przyczem zebrano ponad 100 zł. Dla urzeczywistnienia zamierzonego celu zebrana suma jest niewystarczająca, to też została sporządzona specjalna lista dla fundatorów i ofiarodawców instrumentu muzycznego. W tych dniach członkowie zarządu udadzą się z listą do mieszkańców miasta Zawiercia za pozwoleniem starostwa. Przypuszczać należy, iż powyższa sprawa nie pójdzie bez echa. Dodać należy, iż „Lira" jest najżywotniejszą placówką na terenie Zawiercia, biorącą czynny udział we wszystkich przejawach życia religijno-narodowego — zdobywając sobie uznanie u najszerszych mas społeczeństwa. Zarząd „Liry" zwraca się za naszem pośrednictwem z apelem do mieszkańców miasta Zawiercia o poparcie.

× **WYJAŚNIENIE.** P. Jan Zawadzki z Pilicy wyjaśnia nam, w związku z notatkami, zamieszczonemi w dniu 4 i 6 czerwca r.b. o samobójstwie ś.p. Walerjana Zawadzkiego, kierownika Stow. spółdzielni spożywców „Siła" w Pilicy, że informacje, które otrzymaliśmy ze źródeł oficjalnych, jakoby przyczyną samobójstwa były nadużycia popełnione przez denata, są nieprawdziwe.

ŻYCIE GOSPODARCZE

NOWA TARYFA CELNA
WCHODZI W ŻYCIE W DNIU 11 PAŹDZIERNIKA.

Wobec wejścia w życie w dniu 11 października rb. nowej taryfy celnej Ministerstwo skarbu wystosowało specjalne pouczenie do urzędów celnych, wyjaśniające, jak urzędy te powinny postępować w myśl nowych przepisów.

Stara taryfa celna będzie stosowana tylko do tych towarów, które w terminie do 10 października włącznie znajdą się na obszarze celnym Polski i najpóźniej do tego dnia będą zadeklarowane. Natomiast do wszystkich ładunków, które zostaną nadane w terminie do 10 października rb., lecz nadejdą do Polski po 10 października rb. stosowane będzie już nieodwołalnie nowa taryfa celna.

Ministerstwo skarbu pouczyło urzędy celne, by cło pobierane było według tych przepisów celnych i stawek taryfowych, które obowiązują w dniu zadeklarowania towarów do odprawy, jednak pod warunkiem uiszczenia należności celnych w ciągu 14 dni po ustaleniu przez urzędy celne w dzienniku rewizji celnej. Po upływie tego terminu stosuje się stawki, obowiązujące w chwili uiszczenia należności celnych. Zarządzenie to dotyczy również towarów, przechowywanych w składach celnych.

Kronika gospodarcza.

NOWA TARYFA POLSKO - CZECHOSŁOWACKA. Z dniem 1 października wchodzi w życie nowa czeskosłowacka taryfa w komunikacji z portami w Gdyni i w Gdańsku W ten sposób auotmatycznie wygasają wszystkie przepisy, obowiązującej dotąd taryfy z dnia 1 sierpnia 1931 r. Nowa taryfa polsko-czeskosłowacka zbudowana została na nowych podstawach, przystosowanych do potrzeb rozwijającego się ruchu towarowego między Czechosłowacją a portami polskimi. Zarówno zarząd PKP., jak i centralna dyrekcja kolei czeskosłowackich na podstawie tej taryfy przyznały wzajemne dalekoidące zniżki taryfowe. W nowej taryfie poraz pierwszy umieszczone zostały wszystkie stacje kolejowe Czechosłowacji tak, że całe życie gospodarcze tego kraju będzie mogło korzystać z niskich stawek taryfowych, obowiązujących w ruchu towarowym z portami polskimi. Poza taryfami, określanemi według dotychczasowych norm zawierać będzie nowa taryfa specjalny dodatek, przewidujący wydatne zniżki, związane z przewiezieniem pewnych minimalnych ilości towaru. Nowa taryfa opublikowana zostanie w języku polskim i czeskim.

W FABRYKACH MASZYN ROLNICZYCH stan zatrudnienia cokolwiek się poprawił, gdyż niektóre fabryki przyjęły niewielką ilość robotników w celu wykonywania drobnych zamówień na maszyny nieposiadane na składzie. Oczekiwane polepszenie sytuacji w tych fabrykach nastąpiło po żniwach w niewielkim stopniu. Fabryki budujące maszyny uzyskują od czasu do czasu zamówienia rządowe. W fabrykach produkujących narzędzia rolnicze stan zatrudnienia również poprawił się w nieznacznym tylko stopniu w sezonie, ze względu na wyczerpanie się zapasów w pewnych gatunkach narzędzi tak w handlu, jak i na składach fabrycznych. W niektórych fabrykach tego działu obrót wynosi około jednej ósmej obrotu normalnego. Widoki na najbliższą przyszłość są zawsze jeszcze niekorzystne z powodu katastrofalnego spadku cen zboża i dalszego obniżania siły nabywczej rolnictwa.

IZBA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI Centrala właścicieli nieruchomości w Warszawie [illegible] nizacja miałaby być przymusową. Mieliby do niej należeć wszyscy właściciele nieruchomości miejskich z całej Polski. Projekt centrali właścicieli nieruchomości będzie przedłożony władzom do rozpatrzenia.

UNIERUCHOMIENIE STATKÓW HANDLOWYCH POLSKICH. Wśród marynarzy statków handlowych polskich w Gdyni panuje silne wzburzenie z powodu zamierzonego unieruchomienia pewnej ilości statków oraz redukcji marynarzy. Dyrektor urzędu morskiego w Gdyni podjął interwencję w tej sprawie.

CENY ŻYTA. Z rynków zbożowych w Polsce donoszą o zwiększającym się stopniu podaży żyta, spowodowanej przez to, że większe majątki ziemskie przystąpiły do realizacji zbiorów. Pomimo zwiększonej podaży ceny żyta utrzymują się dotychczas na poziomie z ostatnich tygodni, to znaczy 14.00—14.75 zł.

UPADŁOŚĆ FIRMY CUKIERNICZEJ ISTNIEJĄCEJ OD 120 LAT. Wydział drugi handlowy Sądu okręgowego w Warszawie ogłosił upadłość firmy „Jan Wróblewski" (Kapitulna 8), wyrabiającej pierniki i biszkopty. Firma „Jan Wróblewski" istnieje od 120 lat i jest najstarszą w dziale wyrobów cukierniczych.

GIEŁDA WARSZAWSKA.
Dnia 30 września.

Dewizy: Belgja 124.60. Gdańsk 173.65. Holandja 360.15. Londyn 27.75. Nowy Jork 5.82. Paryż 34.95. Praga 26.49. Szwajcarja 173.10. Sztokholm 143.50.

Obroty mniej, niż średnie, tendencja słabsza. Banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych 5.78. Rubel złoty 4.72. oDlar złoty 9.01. Gram czystego złota 5.9244. Dewiza na Bebrlin w obrotach międzybankowych 213.20. Marki niemieckie (banknoty) w obrotach prywatnych 210.00. Funt szterlingów (banknoty) w obrotach prywatnwch 27.70.

Papiery procentowe: 3 proc. poż. budowlana 38.25; 7 proc. poż. stabilizacyjna 50.75—50.63 (w proc.); 4 proc. poż. inwestycyjna 104.50; 4 proc. państw. poż. premjowa dolarowa 47.75; 5 proc. konwersyjna 57.50; 10 proc. poż. kolejowa 101.50 (w proc.); 5 proc. poż. kolejowa konwersyjna 44.50.

KRONIKA OLKUSZA

Rozpoczęcie budowy kolei
BUKOWNO — SZCZAKOWA.

Oczekiwana budowa toru kolejowego Bukowno — Szczakowa, została rozpoczętą od strony Szczakowej. Narazie zajętych jest przy nasypie kolejowym 70 robotników, liczba których od poniedziałku, t.j. od jutra, ma być zwiększona do 120 osób. Przy kamieniołomach zajętych jest 150 robotników. Robotami kieruje inżynier z ramienia dyrekcji krakowskiej.

Największe trudności przy budowie kolei będą przy st. Bukowno, gdzie należy zrobić duży nasyp oraz przy budowie mostu na rzece Sztole. Pozatem wszędzie teren jest równy.

Kina dźwiękowe w Olkuszu wyświetlają dzisiaj:

„Orzeł" — Człowiek, którego zabiłem, „Rosa" — Neapol, śpiewające miasto — z Janem Kiepurą.

× **SUBSKRYPCJA POŻYCZKI.** W drugim dniu subskrypcji pożyczki narodowej, t.j. 29.X do godz. 11 wieczorem, wpłynęło do kas olkuskich deklaracyj drobnych na ogólną sumę zł. 13.650.

× **K. K. O. DLA SUBSKRYBENTÓW.** Na onegdajszem zebraniu zarządu K.K.O. w Olkuszu zapadła uchwała udzielania kredytu dla tych osób, które pragną podpisać deklaracje subskrypcyjne, a nie posiadają na ten cel narazie gotówki. Na tego rodzaju pomoc K.K.O. przeznaczyła 5 tys. zł. Pozatem zapadła uchwała, że wśród starających się wogóle o kredyt, wzgl. o pożyczkę w tej instytucji, zarząd będzie brał pod uwagę w pierwszym rzędzie tych interesantów, którzy subskrybowali pożyczkę w normach nie mniejszych, anieżeli ustanowił dla nich właściwy związek zawodowy, lub zrzeszenie gospodarcze.

× **POSIEDZENIE RADY.** 3 b.m. odbędzie się posiedzenie Rady m. Olkusza. Na porządku dziennym m. in.: uchwalenie djet wiceburmistrzowi w myśl nowej ustawy, taryfy dla dorożek, uchwalenie wydzielenia pewnej ilości parcel w Bukownie w celu rozprzedaży za pożyczkę narodową, oraz przystąpienie gminy miejskiej do sp. akc. eksploatacji marmurów w Szklarach i Racławicach.

× **Z P. C. K.** Nowy kurs ratownictwa w P.C.K. w Olkuszu, rozpocznie się w dn. 15 b.m. Zapisy pań przyjmuje sekretarka P.C.K. p. Woźniakówna w biurze przy ulicy Mickiewicza codziennie od 9 — 2 popoł. i od 4 — 6 popoł.

× **DZIECI DLA DZIECI.** Dzisiaj popołudniu w szkole powszechnej nr. 1 w Olkuszu, Tow. dla ubogich chrześcjan w Olkuszu urządza zabawę na ochronkę. Wezmą w niej udział dzieci zamożniejszych rodziców. Impreza godna ze wszech miar poparcia.

× **ZWOLNIENI Z PRACY.** Wobec wyczerpania kredytu, magistrat olkuski zwalnia z dniem 19.X r.b. robotników i pracowników, zatrudnionych przez zarząd miejski, a opłacanych przez wydział powiatowy.

× **ZE STRAŻY.** Okręgowy zjazd straży pożarnych pow. Olkuskiego, odbędzie się w Pilicy w dniu 8 bm.

× **OSZUST W ROLI URZĘDNIKA SKARBOWEGO.** W połowie ubiegłego miesiąca odwiedzał sklepy tytoniowe w Kwaśniowie Górnym (gm. Ogrodzieniec) i w Kluczach (gm. Rabsztyn) jakiś osobnik dobrze ubrany z teczką i, podając się za urzędnika urzędu skarbowego w Olkuszu, wymagał kupna nowych godeł państwowych. Za godło pobierał 15 zł., przyczem zapewniał, że godła przyśle urząd skarbowy przez urzędnika akcyzy z Olkusza. Żaden z kupujących godeł dotychczas nie otrzymał, a urząd skarbowy w Olkuszu oświadczył, że żadnego z urzędników w tej sprawie nie wysyłał. Na pokwitowaniach, pozostawionych przez oszusta widnieje pieczątka: „Wytwórnia godeł państwowych i szyldów Jan Górecki w Rzeszowie" z podpisem nieczytelnym.

× **POŻAR W KIELKOWICACH.** W nocy na 28 ub. m. wybuchł pożar w Kielkowicach, gm. Ogrodzieniec, pastwą którego padł dom i szopa Jana Wróbla. Ogień tego spaliło się całe urządzenie mieszkania, garderoba i drób. Pożar wy[illegible]

Z CAŁEJ POLSKI

STAROŻYTNA BASZTA W WILNIE.

W czasie robót kanalizacyjnych około t. zw. „Zielonego Mostu" w Wilnie natrafiono na basztę obronną zamku wileńskiego, doskonale zachowaną. Odkrycie tej baszty wywołało w całem mieście wielkie zainteresowanie.

WŁAŚCICIEL WILANOWA W OPAŁACH FINANSOWYCH.

Do wojewódzkiego urzędu rozjemczego w Warszawie wpłynęło podanie hr. Adama Branickiego o rozłożenie wypłat jego długów. Hr. Branicki właściciel Wilanowa, oraz wielkich posiadłości, zadłużył się na kilkanaście miljonów złotych. Obecnie, wnosząc o rozłożenie wypłat na raty, hr. Branicki tłumaczy się tem, że inwestycje, jakie wprowadził, okazały się niecelowe i kapitał jego został zamrożony, przyczem nie może nawet przeprowadzać żadnych parcelacyj. W majątkach jego przeprowadzana jest obecnie sanacja. Sąd zażądał uzupełnienia wniosków przez szczegółowe przedstawienie stanu majątkowego i przedstawienie opinji władz rolnych.

CIEKAWA SPRAWA O EKSMISJĘ.

Niezwykła historja rozegrała się w jednym z sądów grodzkich w Warszawie, na sprawie eksmisyjnej. Pozwany, urzędnik, domagał się wstrzymania eksmisji. Na to sędzia: — Czemuż pan w takim razie nie zaspokoi choćby częściowo pretensyj gospodarza domu? — Panie sędzio, skąd? Ostatnie pieniądze, jakie miałem wydałem na Pożyczkę Narodową. Urzędnik nie kłamał, wyjął bowiem pokwitowanie urzędu skarbowego na kupioną i zapłaconą pożyczkę i pokazał ją zaraz sędziemu. Eksmisja z mieszkania, nieopłacanego w ciągu dłuższego czasu, została wstrzymana.

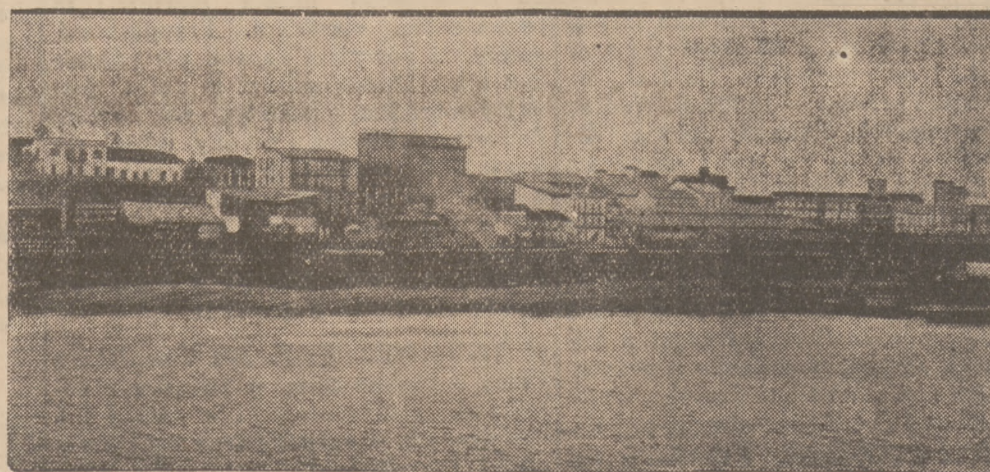
GORGONOWA W FORDONIE.

Onegdaj wieczorem zarząd więzienia krakowskiego otrzymał polecenie natychmiastowego przewiezienia Rity Gorgonowej do więzienia karnego dla kobiet w Fordonie na przedmieściu Bydgoszczy, gdzie Gorgonowa odsiadywać będzie resztę pozostałej kary. W godzinach nocnych przed gmach więzienia zajechała karetka więzienna, do której policjanci wprowadzili Gorgonową, poczem odwieziono ją na dworzec krakowski, skąd pociągiem odjechała do Bydgoszczy.

ZWŁOKI KOMORNIKA W MORZU.

W zatoce gdańskiej obok kasyna gdy w Sopocie wyłowiono zwłoki Anatola Pawłowicza, komornika sądowego w Ozorkowie pod Łodzią. Na podstawie znalezionych przy zwłokach kilku dokumentów sądowych w języku niemieckim oraz listu, w którym denat przeklina kasyno gry w Sopocie, gdzie przegrał około 2 tys. złotych, pieniędzy sądowych, śledztwo ustaliło samobójstwo.

ORKAN W MEKSYKU.
Portowe miasto Tampico zostało przez straszliwy orkan zrównane z ziemią. Przeszło 5.000 osób zginęło wśród gruzów.

Prasłowiańska wyspa Rugja

W HITLEROWSKICH PLANACH ZAKWITNIE „PRAWDZIWĄ NIEMIECKĄ KULTURĄ".

W opracowanym przez rząd narodowo socjalistyczny w Niemczech planie wielkich robót, jeden projekt zasługuje na uwagę naszą, mianowicie projekt połączenia wyspy Rugji z lądem.

Rząd hitlerowski wydobył z archiwów projekt opracowany jeszcze w 1911 roku i, jak donoszą ze Szczecina rozpoczął już jego realizację. Od miejscowości Altefaehr na Rugji prowadzić będzie do Stralsundu wielki wał długości dwóch i pół kilometra. Wał ten u podstawy mieć będzie 75 metrów, szerokość jego wynosić ma 25 mtr., z czego 17 mtr. zajmie nowoczesna autostrada. W dwóch miejscach wybudowane być mają mosty zwodzone, umożliwiające żeglugę. Koszt budowy wału obliczono na 30 miljonów marek. Przy budowie znajdzie zatrudnienie conajmniej 2000 robotników.

Rząd hitlerowski obiecuje sobie przez wybudowanie wału podnieść poziom gospodarczy całej tej okolicy, głównie zaś samej wyspy. Komunikacja kolejowa pomiędzy lądem a wyspą wzmoże niewątpliwie napływ letników do osiedli wyspy. Ogrodnictwo i rybołóstwo, stanowiące główne źródło utrzymania jej mieszkańców, znajdą łatwiej nowe tereny zbytu.

W planach niemieckich to sanktuarjum dawnych słowiańskich bogów ma być wyrwane z dotychczasowego osamotnienia i silniej związane z „praniemiecką ziemią". Znajdujące się jeszcze tu i ówdzie pamiątki po odwiecznych mieszkańcach tej ziemi — Lutykach, mają być przeniesione do „Markisches Museum" w Berlinie. Na cichej starej wyspie, w której lasach dzwonią dziś jeszcze echa dawnych słowiańskich pieśni obrzędowych, zakwitnąć ma „prawdziwa niemiecka kultura". Szkoda tej wyspy!

Nagrody dla pijaków

Oryginalna walka z pijaństwem.

Sekta Dihan, która posiada wielu zwolenników, wśród mieszkańców południowych Stanów, ciągle jeszcze nie może się pogodzić ze zniesieniem prohibicji. Prowadzi ona gwałtowną propagandę przeciwko używaniu alkoholu, i trzeba przyznać, że wynalazła niesłychanie oryginalne sposoby reklamowania abstynencji.

Ulotki, wydane ostatnio przez tę sektę, ogłaszają wielki konkurs. Konkurs ten przewiduje pięć wielkich nagród dla najlepszych pijaków. Temu, kto wypije dziennie pięć litrów piwa sekta Dihan zapewnia darmowe używanie kaftanu bezpieczeństwa, miejsce w zakładzie dla warjatów i serję zimnych i gorących kąpieli, które każdego pijaka przyprowadzają znów do przytomności. Druga nagroda zarezerwowana jest dla amatorów wódki. Im obiecują organizatorzy konkursu udar sercowy, otłuszczenia wątroby i wrzody na żołądku. Trzecia nagroda przewidziana jest dla ludzi, którzy upijają się koniakiem. Najlepszy pijak z tego zakresu ma obiecaną wspaniałą epilepsję.

Wreszcie dwie ostatnie nagrody po cieszenia nie ominą podobno tych, którzy rano lubią wypić naczczo kieliszeczek mogą liczyć z całą pewnością, że wkrótce osłabią bardzo swój organizm. Wreszcie ci, którzy raz na kwartał muszą się regularnie upić, mogą się spodziewać wedle zapewnień organizatorów konkursu nabycia delirium tremens.

RZECZY CIEKAWE

RADJOPAJĘCZARSTWO W ZSRR.

Prasa radziecka gorzko uskarża się na radjopajęczarstwo, przybierające w państwie Sowietów zastraszające rozmiary. W pierwszym kwartale bież. roku miało tam wpłynąć z opłat za słuchanie radja siedem i pół miljonów rubli, a wpłynęło zaledwie miljon rubli. Ale rekord radjopajęczarstwa pobija niezaprzeczenie Ukraina, w której zamiast 475.000 rubli przewidzianych wpłynęło tylko 6000 rubli.

ZAMYKANIE CERKWI W SOWIETACH.

W Sowietach od 1 stycznia do 30 czerwca rb. zamknięto 268 cerkwi i zamieniono je na ośrodki propagandy bezbożniczej.

KAPLICA-SAMOCHÓD.

Osobliwością światowej wystawy w Chicago jest kaplica-samochód, należąca do stowarzyszenia misyjnego „Catholic Church Extension Society", która przebyła w krajach misyjnych 100.000 ang. mil. Samochód ten składa się z kaplicy, posiadającej ołtarz, 70 miejsc siedzących, konfesjonał, stacje Męki Pańskiej oraz mieszkanko dla kapłana w skład którego wchodzi pokój sypialny, pracownia i mała kuchenka. Kościół ten został poświęcony przez kardynała Gibbrona w r. 1915. Po wystawie wróci do misyj, do których należy.

SETNA ROCZNICA AKUMULATORA.

We Francji utworzył się komitet, który zajął się już opracowaniem programu obchodu dla upamiętnienia setnej rocznicy wynalezienia i skonstruowania pierwszego akumulatora elektrycznego przez francuskiego uczonego fizyka Gastona Plante. Do wzięcia udziału w obchodzie będą zaproszone delegacje różnych instytucyj naukowych francuskich. Rocznica będzie obchodzona w początkach r. 1934.

STANISŁAW ANDRZEJ STEEMAN.

DZIWNY MANEKIN

Przekład autoryzowany z franc.

19 ——

Irena.

— Twarz ta była robiona podług twarzy mego brata Leona, który nie żyje od roku... Co do manekina, to przypuszczam, że został nam ukradziony.

ROZDZIAŁ IX

Tragiczny efekt.

Inspektor zadrżał. Po raz pierwszy od znalezienia manekina poczuł, że ma do czynienia naprawdę ze swą najpiękniejszą przygodą, że swym najdziwniejszym wypadkiem, z największą zbrodnią świata. Powróciła mu nagle cała pewność siebie i musiał nad sobą zapanować, aby nie okazać radości.

Zbliżył się do Ireny:

— Proszę mi wybaczyć, że poruszam wspomnienia niewątpliwie bolesne.... czy może pani powiedzieć, jakim sposobem manekin posiada rysy pani zmarłego brata?

Laura Charon wtrąciła swym spokojnym głosem:

— Może będzie lepiej, gdy ja udzielę panu odpowiedzi na to pytanie... Leon Lecopte, brat Ireny był moim narzeczonym. Mówię więc w tym charakterze.

— Słucham panią — rzekł Malaise.

— Ojciec mój był rzeźbiarzem i umarł trochę wcześniej od mego narzeczonego — mówiła dziewczyna. — Pewnego dnia zaproponował, że go wymodeluje w wosku. On więc jest twórcą tej głowy, którą przez żarty, zanim jeszcze zły los zawił się pod naszym dachem, umieściliśmy na manekinie krawieckim, kupionym na jakiejś licytacji. Po śmierci narzeczonego, wyniosłam na strych manekin i głowę; nie mogłam nań patrzeć bez żalu. W pół roku później Irma, która robiła porządki, zniosła głowę z wosku i postawiła w moim pokoju. Jakiś czas pozostawiłam ją tam, znajdując, że jest podobniejsza i żywsza od portretu. Ale rzeczywiście za dużo mi przypominała bolesnych chwil: śmierć ojca, potem jego samego i jeszcze inne przykre godziny. Zaniosłam ją z powrotem na strych....

— Przepraszam — przerwał Malaise. — Czy umieściła ją pani na manekinie?

— Nie. Dlaczego pan mnie o to pyta?

— Zaraz pani się dowie. A więc głowa była osobno i manekin też.... w jakiem miejscu na strychu?

— Zaraz...

Laura zastanowiła się chwilę.

— W głębi, zdaje się, na lewo.

Inspektor zwrócił się do Ireny.

— Czy i pani się zdaje?... Czy głowa i manekin były w głębi po lewej stronie?

Lekki rumieniec zjawił się na policzkach dziewczyny.

— Jeżeli moja kuzynka tak mówi, to trzeba jej wierzyć....

Malaise miał zadać inne pytanie; uprzedziła go Laura.

— A teraz może pan nam opowie, w jaki sposób te przedmioty dostały się w pana posiadanie... Może jest pan w możności nas objaśnić, dlaczego znajdują się w takim stanie?

Inspektor potrząsnął głową.

— Tego nie wiem, proszę pani, wszystko, co mogę powiedzieć, to to, że znaleziono manekin dziś rano na torze kolejowym. Gdyby jeden z kolejarzy go nie spostrzegł, pociąg o 7 m. 45 byłby go napewno rozmiażdżył.

Panie spojrzały na siebie z niedowierzaniem. Malaise ciągnął dalej:

— Czy pani, panno Ireno, sprowadziła tutaj przed dwoma tygodniami handlarza Hammerera, ażeby sprzedać mu różne przedmioty ze trychu?

— Tak — odpowiedziała panna. — Ale nie widzę...

— Zaraz pani powiem. Manekin, który znaleziono dziś rano uszkodzony, skradziono wczorajszej nocy krawcowi Bradict'owi z okna wystawowego. Wypytałem go i otrzymałem, że kupił manekin u Hammerera. Badany przeze mnie Hammerer opowiedział mi ciekawą historję...

Inspektor powtórzył swą rozmowę ze starym Hammererem.

D. c. n.

SPORT.

A. K. S. W NIWCE.

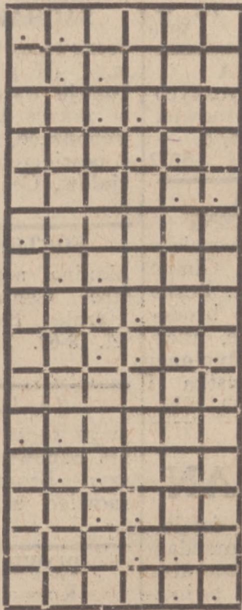
Cała drużyna piłki nożnej, grywająca dawniej pod nazwą „A. K. S. Związku strzeleckiego“ w Niwce, obecnie istnieje jako samodzielna jednostka i występuje p. n. „Amatorski klub sportowy w Niwce“ w skróceniu „A. K. S.“. Klub czyni obecnie starania o zalegalizowanie w podokręgu. Zamawiania gier oraz wszelkie pisma należy kierować do sekretarza klubu p. Halamy Ludwika, Niwka, kop. „Modrzejów“ lub do kierownika sportowego p. Stolki Jana, Niwka, ul. Mickiewicza 6.

NA NIEDZIELĘ

LOGOGRYF

Marjan Müller — Sosnowiec.

W każdy rząd poziomy wpisać wyraz o podanem niżej znaczeniu. Miejsca odznaczone kropkami dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów: 1) Miasto w Polsce, 2) Bóg dobra u Egipcjan, 3) Ptak domowy, 4) Ogrodzenie z desek, 5) Kopalnia soli, 6) Praca, 7) Kochanek Afrodyty, 8) Ozdoba u mężczyzn wspak, 9) Imię bibljine, 10) Kasta społ. w Indjach, 11) Pierwiastek chemiczny, 12) Pokój zawarty między Anglją i Francją w 1802 r., 13) Część stodoły, 14) Worek skórzany na wodę, 15) Narzędzie ślusarskie wspak.

AKTUALNA SZARADA

(Ułożył „Awos“ z Dąbrowy Górniczej).

Pierwszą + drugą czas nazwany,
Trzy — poeta, pieśniarz znany,
Cztery — narty, zwać tak jest chęć,
Pięć + sześć także dziewięć + dziesięć
Tu łaciński jest zaimek,
Częstochowski też jest rymek;
Siódmy jest larw owadowy,
Ósmy wyraz zaimkowy,
Jedenaście plus dwanaście *)
Na cmentarzach — kilkanaście.
Całość — okres propagandy...

*) Wyraz w drugim przyp. liczby pojed.

ZAGADKI.

I.

Weź „pożegnania dwa“ u dzieci —
Otrzymasz miasto we Włoszech sławne;
Nazwa zaś „ptaka“ zeń się skleci,
Gdy wstawisz po nich — choć to zabawne —
Wszystkiego jedną literkę „r“
(Na ptaka tego ma ząb seter!)
Następnie głoski środkowe „ptaka“
Sprobuj przestawić, aby powstała
Tu „rzeczywistość“, a mocna taka
Jak stal hartowna, jak w Tatrach skała!

II.

Na wprost — to miasto z dwie stolicami,
Na wspak — uczucie, co kieruje nami.
Jedno i drugie w słowniku znajdziecie,
Ale nie w polskim, tylko w „martwym“ — wiecie?

ZA NAJLEPSZE ROZWIĄZANIE 4 NAGRODY KSIĄŻKOWE.

Rozwiązanie nadsyłać do Administracji „K. Z.“ z dopiskiem na kopercie „Łamigłówka“. Termin do czwartku dnia 5 bm.

ROZWIĄZANIE

łamigłówek ogłoszonych w niedzielę dnia 24 września rb.:

1) Logogryf: Bolesław Prus.

2) Aktualna szarada: „Dzień pracownika umysłowego“.

3) Szarada: „Samochody“.

4) Figliki: pomidory, karjera, ostróżka, struga, ligawka.

5) Arytmograf historyczny: „Studwulecie bohaterskiej śmierci generała Józefa Sowińskiego“.

NAGRODY OTRZYMALI PP.:

R. Janikowski z Jędrzejowa, S. Sadowska z Częstochowy, Celina Omielska z Sosnowca i K. Walek z Dąbrowy Górn.

PROGRAM RADJOWY

WIECZÓR KOMPOZYTORSKI ADAMA WIENIAWSKIEGO.

W poniedziałek dnia 2 bm. o godz. 20 rozgłośnia warszawska nadaje koncert poświęcony twórczości Adama Wieniawskiego; program audycji składać się będzie z dwóch części, z których pierwsza zawiera suitę baletową „Lalita“, kilka utworów fortepianowych w wykonaniu Olgi Iliwickiej oraz pieśni ludowe w wykonaniu Heleny Lipowskiej. W drugiej części nadana będzie dwuaktowa japońska legenda liryczna pt. „Megae“ z udziałem Emmy Szabrańskiej, H. Lipowskiej, I. Dygasa i R. Wragi. Całością dyryguje kapelmistrz Wolfstal. W związku z tą audycją o godz. 19.25 prof. Stanisław Niewiadomski nakreśli w krótkiem słowie wstępnem sylwetkę kompozytora.

NIEDZIELA 1 PAŹDZIERNIKA.

9.00 — Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 9.05 — Przemówienie dyrektora programów z okazji przejęcia rozgłośni poznańskiej przez Polskie Radjo oraz hejnał z ratusza poznańskiego. 9.25 — Gimnastyka. 9.40 — Muzyka z płyt. 9.50 — Chwilka gospodarstwa domowego. 10.00 — Muzyka. 10.30 — Transmisja nabożeństwa z kościoła N.M.P. w Wielkich Piekarach. 11.57 — Sygnał czasu, hejnał. 12.10 — Komunikat meteorologiczny. 12.15 — Transmisja z Wielkich Piekar na Śląsku uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci poległych powstańców. 12.45 — Muzyka. 13.00 — Poranek muzyczny. 14.00 — Skrzynka pocztowa. 14.15 — Muzyka. 14.30 — Ks. dr. Bolesław Rosiński: „Lud bez religji“. 14.45 — Muzyka. 15.20 — Koncert. 16.00 — Pogawędka dla dzieci p. t. „O królu Stefanie“ pióra Aleksandra Janowskiego. 16.15 — Opowiadanie dla dzieci p. t. „Tam gdzie słońce wcale nie zachodziło“ — wygł. prof. Stanisław Sumiński. 16.30 — Muzyka. 16.45 — Kwadrans literacki. „Śmierć i pogrzeb Batorego“ podług studjum dr. Wacława Sobieskiego. 17.00 — „Pani w szkole i mama w szkole“ wygł. p. Irena Gombrowicz 17.15 — Polska pieśń ludowa. 17.30 — Prof. Stanisław Ligoń: „Bery i bojki śląskie“ 18.00 — Słuchowisko „O Batorym“. 19.00 — Intermezzo muzyczne. 19.15 — Rozmaitości. 19.30 — Radjotygodnik dla młodzieży „Co się dzieje na świecie“ w opracowaniu Bruno Winawera. 19.45 — Komunikat sportowy. 20.00 — Muzyka lekka. 21.00 — Odczyt. 21.15 — „Na wesołej lwowskiej fali“. 22.15 — Wiadomości sportowe. 22.25 — Muzyka taneczna. 23.00 — Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej. 23.05 — Muzyka taneczna.

Poduszka okrągła.

Zrobić 240 oczek łańcuszka cienką wełną w kolorze szafirowym, złączyć w kółko uważając, aby łańcuszek nie był okręcony. Następnie 8 półsłupków każde oczko, w 9 oczko 3 półsłupki, 8 półsłupków 3 oczka opuścić, 8 półsłupków, 3 półsłupki w 1 oczko itd. aż do końca. W następnych obrotach jak na wzorze dodawać i ujmować jak w pierwszym obrocie, aby się utworzyły falujące zęby.

Po czterech obrotach szafirowym, zrobić cztery obroty blado-niebieskie, dwa blado-różowe, trzy blado-niebieskie, trzy blado-różowe, 2 blado-niebieskie, 4 blado-różowe. Zakończyć. Końce blado-różowe zebrać na nitkę i zeszyć. Utworzy się gwiazda w środku różowa z brzegiem szafirowym.

Gwiazdę tę naszyć na poduszkę z czarnego lub szafirowego materjału, lub na poduszkę pokrytą wierzchem wykonanym szydełkiem. Pokrycie to robi się jak beret, zaczynając od środka, słupkami raz nawijanemi w kolorach gwiazdy.

Na środku gwiazdy umieścić pompon szafirowy. Pompon można sporządzić, wycinając z kartonu 2 kółka równe o średnicy około 5 cm. Kółka składa się na siebie i robi w nich otwór, następnie nawleka się igłę długą podwójną nitką wełny i obrabia się tą wełną kółka, jak wskazuje rysunek. Po wielokrotnem obrobieniu, gdy całość jest już gruba, a otwór zapełniony, przeciąć wełnę nawiniętą ostremi nożyczkami tak, aby ich koniec wchodził między krążki kartonu. Następnie związać wełnę przeciętą silną nitką, włożoną między oba kartoniki. Kartoniki wyskubać, pompon zrównać nożyczkami i przyszyć.

W. P.

Niewidomy pływak

MARATOŃSKI.

Amerykanin Wrigley, kórl gumy do żucia ustanowił w swoim czasie nagrodę dla pływaków z Toronto, którzy wezmą nagrodę w maratońskim konkursie pływania. Dawniej nagrody te dochodziły do wielkiej wysokości. Obecnie mrs. Ruth Dower Corsan, która odniosła zwycięstwo nad 36 współzawodniczkami i przybyła pierwsza do mety po przepłynięciu dziesięciu mil angielskich, musiała się zadowolić „skromnemi“ 3000 dolarów, gdy druga zkolei zawodniczka otrzymała ich zaledwie 1500. Mimo to radość mrs. Ruth była ogromna, gdyż zdobyła ona tę nagrodę po sześciu latach daremnych wysiłków. W 1918 roku była druga, w latach 1929 i 1930 trzecia, a w roku ubiegłym zajęła zaledwie piąte miejsce. Przy zawodach męskich chodziło o zdobycie 5000 dolarów. Wyścig odbywał się na przestrzeni piętnastu mil angielskich. Podczas tych zawodów wielkiego zawodu doznał niewidomy Mike Hambourg. Od lat bierze on udział w tym wyścigu i zawsze zapewnia, że odniesie zwycięstwo. Biedaczysko spodziewał się, że zdobyta nagroda pieniężna pozwoli mu na przeprowadzenie bardzo kosztownej operacji, która przywróci mu wzrok. Narazie jednak nadzieje nieszczęśliwego sportowca nie sprawdziły się jeszcze.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY i PRACE

PANNA
pracowita chętnie zajmie się domowem gospodarstwem u inteligentnej osoby. Wiadomość: „Kurjer Zachodni" — Dąbrowa.

TECHNIK - MECHANIK długoletnia praktyka w cementownictwie ostatnio były kierownik ruchu nowoczesnej cementowni, poszukuje odpowiedniej posady. Wiadomość „Kurjer Zachodni". 5928

APTECZNY SKŁAD poszukuje pracownika z kilkuletnią praktyką. Sosnowiec, — „Unitas" — Piłsudskie go 24. 6006

ZREDUKOWANY urzędnik przyjmie posadę kasjera lub inkasenta; solidnej firmie złożę kaucji do 10 tysięcy. Wiadomość: Filja Kurjera Zachodniego w Dąbrowie pod 10 6012

NAUKA I WYCHOW

MUZYKI
(fortepian) udziela rutynowana nauczycielka. System prof. Domaniewskiego, świad. Konserw. Warszawskiego i Drezdeńskiego. Ul. 3 Maja (dawniej Dytlowska) nr. 30-22, sień 6, parter. 6017

SZKOŁA KROJU. szycia i modelowania zatwierdzona przez Ministerstwo oświaty i wyznań religijnych Stypułkowskiej w Sosnowcu, Piłsudskiego 16. Przyjmuje zapisy. Po ukończeniu świadectwa prawne. Opłata zniżona. 6013

UDZIELAM LEKCJI muzyki na skrzypcach Będzin, Kołłątaja 21— J. Blacha. Ceny przystępne.

MUZYKI
(fortepian) udziela rutynowana nauczycielka, była uczenica prof. Różyckiego, Strobla i Michałowskiego. Wiadomość: mieszkanie Dr. Zahorskiego Sosnowiec, ul. 3 Maja nr. 17 tel. 3-90. 6047

POSZUKUJEMY partnerów(ek) — do wspólnej nauki esperanta. Telefon 823. 6054

KUPNO i SPRZEDAŻ

SPRZEDAM DOBRY INTERES świetnie prosperujący punkt bardzo dobry. Wiadomość w Administracji.

POSEZONOWA wyprzedaż po tanich cenach do 1 listopada gotowe garsetety, pasy i staniczki „Rozalja". Sosnowiec, Dęblińska 11. 6021

MOTOR ropowy „Atlas Diesel" 12 H. bardzo mało używany sprzedam bardzo tanio. Sosnowiec — Pszenna 2, tel. 7-73 — Sikorski. 5929

KUPIĘ za gotówkę nowy dom z ogrodem w Dąbrowie za 5 — 6 tysięcy. Mogę przyjąć długoterminową pożyczkę. — Zgłoszenia piśmienne pod „gotówka" do — „Kurjera Zachodniego" w Dąbrowie. 6011

DOM o 15 pokojach z obszernym placem w centrum miasta na dobrych warunkach do wynajęcia. Wiadomość w „Kurjerze Zachodnim". 6018

SPRZEDAM piękną willę w Ząbkowicach na „Basiuli" wśród lasu, 17 pokoi z werandami, zgórą 3000 mtr. kw. zadrzewionego placu okolonego rzeką. Cena 12 tysięcy złotych. Wiadomość w administracji w Sosnowcu. 6032

30 PRĘTÓW placu przy Rudnej obok Miteli sprzedam. Mazowiecka 9. 6045

ENCYKLOPEDJĘ Trzaski w 5 tomach nową okazyjnie tanio sprzeda Księgarnia— „Polonja", Sosnowiec, Hale „Rozwoju". 6057

MASZYNA do pisania Ideal. Tanio sprzedam. Sosnowiec, Piłsudskiego 6. Hadra. 6049

PLACE b. tanio do sprzedania w Dańdówce. Wiadomość: Szosowa 61 — Postolski. 6048

MASZYNY do szycia za gotówkę i na raty, na dogodnych warunkach i używana Singera 150 złotych, — gramofony walizkowe i szafkowe, części do tychże, płyty po zł. 2 — poleca Ludwik Harlak, Sosnowiec, Modrzejowska Nr. 37. 6044

PARCELE po 25, 30 i 40 prętów przy ul. Ostrogórskiej w Sosnowcu. Wiadomość: Piłsudskiego 4. m. 3. 6055

SPRZEDAM PLAC przy ul. Reymonta. — Wiadomość Grochowa 1 m. 12 od godz. 17-ej 6043

AUTO ciężarowe, sześcio-tonowe, stan dobry, tanio sprzedam. Dąbrowa Górnicza, Narutowicza 38-4.

SPRZEDAM PLAC frontowy w pobliżu Huty Milowice, przy ul. Dalekiej. Wiadomość: ul. Rysia 5, — Pogorzelska. 6060

SKRZYPCE gitary, bałałajki, flute raty i różne przybory najtaniej w księgarni „Polonja", Sosnowiec, Hale „Rozwoju". 6059

1.500 książek powieściowych okazyjnie tanio sprzeda Bibljotece Księgarnia „Polonja", Sosnowiec, Hale „Rozwoju". 6058

FORTEPIAN nowy, krótki światowej marki „Pleyela" Paris okazyjnie sprzedam, pianina używane nowe dostarczam. Będzin, Małachowskiego 9 — Kagan.

SPRZEDAM maszynę do pisania— Royal-Portable mało używaną. Wiadomość: Czajkowski, Sosnowiec, Małachowskiego tel. 5-71. 6066

KSIĄŻKI szkolne i powieściowe używane od rodziców lub dorosłych nabywa księgarnia „Polonja", Sosnowiec, Hale „Rozwoju". 6056

ZGUBIONE DOKUMENTY

3 grosze za 1 wyraz

KSIĄŻECZKĘ wojskową — wydaną przez P. K. U. Sosnowiec, zgubił Marcoń Józef. 6023

LOKALE

SKLEP rzeźnicy, warsztat, mieszkanie do wynajęcia. Sosnowiec, Sielecka 6. 6024

DO WYNAJĘCIA dwa pokoje z kuchnią wygodami. Wiadomość Stra 1, m. 2.

JEDEN dwa, trzy pokoje do wynajęcia obok Sądu okręgowego. Wiadomość w Administracji. 6035

MIESZKANIE sześciopokojowe z wygodami na I-szym piętrze do wynajęcia. — Warszawska 6. 6036

ODNAJMĘ pokój umeblowany dla jednej lub 2-ch osób Centrum — Piłsudskiego 14a, parter m. 4. 6051

DO WYNAJĘCIA pokój z kuchnią i wygodami w Sosnowcu. Rybna Nr. 5. 6052

MIESZKANIE 4-pokojowe z kuchnią oraz sklep i 2 pokoje z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość S. Hauke, ul. Orla 30.

2 POKOJE z kuchnią do wynajęcia. Wiadomość: Sosnowiec, G. Bema 4 u dozorcy. 6046

4 LUB 3 POKOJE i kawalerski z wygodami do wynajęcia.— Prosta 12. 6063

2 POKOJE z kuchnią, pokoik oddzielne wejście do wynajęcia. Będzin, Krakowska 60.

ROZNE

MYDŁO ADA obecnie jeszcze lepsze jeszcze doskonalsze.— Sprzedaż w Fabrycznym Składzie „Ada", Modrzejowska 30. 6065

GUSTOWNY KAPELUSZ DAMSKI NA SEZON JESIENNY dobierze sobie Pani w ogólnie znanym Magazynie Mód „WIKTORJA" Sosnowiec, 3-go Maja 23. Ostatnie świeże modele. Ceny niskie. 5903

AUTO-LIMUZYNA nowa, kryta zamiana na węgiel. Wiadomość „Kurjer Zachodni". 6033

KRAWCOWA poszukuje szycia po domach. Wiadomość w Adm. pod „Pracowita". 6064

PRZYPOMINAMY, że Biuro Próśb „Norma" Bolesława Wylona Sosnowiec, Warszawska 12, istniejące od 1925 roku referuje (pisze) i załatwia wszelkie sprawy, jak wekslowe, karne, cywilne, skarbowe, wypadkowe od zakładu ubezpieczeń, emerytalne i różne, przepisywania maszynowe. 6028

BACZNOŚĆ MŁODZIEŻY SZKOLNA! Teczki szkolne, piórniki, stalówki, gumy, atramenty, cyrkle, pryki kładnie, skale, linje, oraz wszelkie przybory szkolne poleca najtaniej Drukarnia, Introligatornia — oraz skład materjałów piśmiennych St. Święcki, Dąbrowa, Sobieskiego 19, I-sze piętro. 5359

ZAKŁAD tapicerski Bolesława Ratajskiego, Sosnowiec Nowa 14 poleca tapczany nowoczesne, fotele kanadyjskie, — meble klubowe, otomany, materace i t. p. — po cenach konkurencyjnych. Warunki płatności bardzo dogodne. 5244

„KSIĄŻNICA ZAGŁĘBIA" Dąbrowa Górn. Telef. 204. Sobieskiego 17 — poleca na sezon szkolny wszelkie podręczniki szkolne przy stosowane do nowych programów dla wszystkich szkół powszechnych, gimnazjów i zawodowych. Wszelkie materjały piśmienne i rysunkowe dla szkół i biur w wielkim wyborze. 5293

KAFLE

Białe i kolorowe, płytki ścienne, posadzki, cegłę ogniotrwałą, płyty piekarskie oraz wszelkie przybory do pieców po cenach fabrycznych sprzedaje A. Fiszel, Będzin, Kołłątaja 19. 5443

B. FELCZER Szpitala Skórno-Wenerycznego Św. Łazarza w Warszawie H. Rudziński,— Dąbrowa Górnicza, Kościuszki 2 Godziny 19 — 20. 5526

PRACOWNIA kołder przyjmuje zamówienia, oraz stare kołdry przerabia. Sosnowiec, 3-go Maja 5 w podwórzu. — Marja Furman - Grudniewiczowa. 4375

MARYNATY

Konserwują najlepiej octy spirytusowe fabryki Gustawa Keilicha w Łodzi, znane ze swej jakości na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jako jedne z najlepszych zostały nagrodzone parokrotnie medalami.— Reprezentacja na Zagłębie: Majcherczyk i S-ka Dąbrowa, Król. Jadwigi 2. 5919

Swetry, Bieliznę damską męską po cenach najniższych poleca Radosińska, Sosnowiec, — Mościckiego 2 (dawniej Kościelna). 6042

KOREKTOR - STROICIEL fortepianów, pianin, fisharmonij. Wiadomość: Sosnowiec, — tel. 8.28. 5705

ZAKŁAD TAPICERSKI poleca otomany, materace, tapczany, kozetki, fotele klubowe Robota solidna, ceny konkurencyjne, warunki dogodne. Sosnowiec Nowopogońska 19, — Piotr Tomczyk. 5830

LECZNICA chorób wenerycznych i skórnych. Sosnowiec Sienkiewicza 17 a. — Wizyta 5 zł. 5732

GABINET KOSMETYCZNY oraz masaże lecznicze i kosmetyczne. Gimnastyka lecznicza. Bezbolesne usuwanie brodawek. Sosnowiec, ulica Staszica 17. Dyplomowana masażystka i kosmetyczka D. Skibińska. 5733

TAPCZAN

dwa klubowe fotele, salonik tanio sprzedam Otomany, materace, kozetki. Ceny najniższe. Sosnowiec, 1 Maja 14. 6062

GĄBKI DO MYCIA SAMOCHODÓW poleca skład apteczny Maurycy Reiner. 5736

NADESZŁY: aksamity i flanele deseniowe oraz materjały zimowe w wielkim wyborze. M. Kępiński Będzin, Kołłątaja 30. 5923

PANA HENRYKA S. proszę odebrać list na poczcie „Sosnowiec". 6031

ANNA IWANOWA rutynowana masażystka powróciła z Buska. Poleca się. Sosnowiec. Orla 16. 6039

CHRZEŚCIJAŃSKA PRACOWNIA KUŚNIERSKA STEFAN SACHARCZUK Sosnowiec, Orla 20 — m. 7 (II piętro). Wykonuje wszelkie prace w zakres kuśnierstwa wchodzące, z własnych i powierzonych materjałów. Ceny przystępne. 5920

FORTEPIANY pianina naprawia — stroi Centaur — cukiernia Bagatela — tel. 8-69. Sosnowiec. 6019

ZA DŁUGI mego męża Antoniego nie odpowiadam Katarzyna Bromierska, Sosnowiec, ul. Tylna 24 6030

POWRÓCIŁA Kosmetyczka Dyplomowana Ewa Hamburgerowa „KALOTECHNIKA" Sosnowiec, Piłsudskiego 12, lewa oficyna I p. — tel. 11-45. 6002

Drukowano farbą rotacyjną fabryki farb drukarskich „Pigment" Sp. Akc. w Warszawie

PKO. Katowice 302.712

OGŁOSZENIA: Wiersz milimetrowy jednołamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Ogłoszenia drobne o zgubionych dokumentach i poszukiwaniu pracy po 3 gr. za wyraz. Szerokość szpalt przed tekstem i w tekście 70 mm., za tekstem 35 m. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

Seryjne drobne ogłoszenia.
Po 10 wyrazów w każdem kosztują:

30 drobnych ogł.	16.00 zł.
20 drobnych ogł.	13.00 zł.
10 drobnych ogł.	7.00 zł.
5 drobnych ogł.	4.00 zł.

SOSNOWIEC: Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4. Tel. 64. Skrytka poczt. 62. Będzin, Małachowskiego 7. — Grodziec, Będzińska.
Administracja: Piłsudskiego 4 Tel. 73. Dąbrowa, ul. Krótka 11. Tel. 202. — Zawiercie, 3-go Maja 27.

WYDAWCA I REDAKTOR NACZ. TADEUSZ OPIOŁA — DRUK „KURJERA ZACHODNIEGO" W SOSNOWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK STRYJEWSKI.